

Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering

Slutrapportering av ett regeringsuppdrag

Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering

Slutrapportering av ett regeringsuppdrag

UHR:s rapportserie 2024:4, Universitets- och högskolerådet, december 2024

Kontaktperson: Anders Ahlstrand

Omslagsbild: Eva Dalin

ISBN 978-91-7561-132-7

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Summary	9
Inledning och bakgrund	12
Uppdraget	12
Myndigheternas delrapport.....	12
Arbetet har bedrivits i en myndighetsgemensam grupp	14
Utgångspunkter i arbetet	15
Genomförande och kunskapsinhämtning.....	16
Användning av några begrepp	17
Målgrupper och medskapare	18
Universitet och högskolor	18
Forskningsfinansiärer och andra myndigheter	19
Andra aktörer inom innovationsekosystemet identifierade som målgrupp	19
Säkerhetsmyndigheter främst medskapare men också målgrupp.....	20
Identifierade behov	21
Olika behov och intressen	21
Fem övergripande behov identifierade	23
Samordning	23
Bygga förmåga och kultur	24
Utveckla och uppdatera riktlinjer	27
Policy och analys	27
Hantera frågor.....	28
Efterlevnad	29
Förslag utifrån identifierade behov	31
Inrätta en nationell stödfunktion	31
Ge myndigheter i uppdrag att samordna	38
Hantera frågor av säkerhetskaraktär	43
Resursbehov och finansiering av stöd	46
Följ upp stödfunktionen efter tre år	48
Implementering	49
Snabb uppstart i flera steg	49
Referenser	50
Bilaga 1: Regeringsuppdraget, U2023/02127	53
Bilaga 2: Genomförda dialogmöten	56
Bilaga 3: Sammanfattning av remissvaren på delrapporten	58

Bilaga 4: Pilotprojektbeskrivningar.....	62
Göteborgs universitet	62
Karolinska institutet	62
Luleå tekniska universitet	63
Malmö universitet.....	64
Stiftelsen Högskolan i Jönköping.....	65
Bilaga 5: Andra länders lösningar på stödfunktion.....	67

Förord

Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Vinnova har tillsammans arbetat med regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovations-samarbete. I april i år rapporterade myndigheterna den första delen i uppdraget som rör förslag på vägledande nationella riktlinjer för ansvarsfull internationalisering. Denna rapport, med förslag om en nationell stödfunktion som ska ge stöd och bidra till att öka förmågan hos lärosäten och myndigheter och andra aktörer att agera ansvarsfullt i frågor som rör internationalisering, slutför uppdraget.

Lärosätenas, och ytterst den enskilde forskarens, roll i arbetet med ansvarsfull internationalisering är central. En stödfunktion ska möjliggöra erfarenhetsutbyte mellan lärosäten, myndigheter och andra relevanta aktörer i innovationsekosystemet för att i dagens säkerhetspolitiska läge skapa bättre nationell förmåga att hantera de svåra överväganden som kan uppstå i internationella samarbeten.

Utgångspunkten i arbetet har varit att internationalisering av utbildning, forskning och innovation utgör en oumbärlig förutsättning för utveckling av ny kunskap och nya tekniker. Internationaliseringen utgör därmed ett omistligt värde som behöver värnas och vårdas. Samtidigt verkar både akademien och näringslivet i en alltmer komplex och splittrad värld med ökade geopolitiska spänningar som ställer dem inför nya utmaningar. Det medför ökade krav på att skydda nationella intressen, kunskap och teknik genom att agera ansvarsfullt i internationaliseringen.

Arbetet med ansvarsfull internationalisering är ett gemensamt ansvar för universitet och högskolor, finansärer och regeringen. Förslaget om en nationell stödfunktion ger, tillsammans med det tidigare förslaget till vägledande nationella riktlinjer, regeringen underlag till beslut för hur arbetet med ansvarsfull internationalisering bör organiseras.

Eino Örnfeldt
Generaldirektör
Universitets-
och högskolerådet

Katarina Bjelke
Generaldirektör
Vetenskapsrådet

Darja Isaksson
Generaldirektör
Vinnova

Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet (UHR), Vetenskapsrådet och Vinnova fick i juni 2023 i uppdrag av regeringen att föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas.

För ett litet land som Sverige, starkt beroende av samarbeten med omvärlden för utveckling och välbefinnande, är internationalisering en nödvändighet. Det stöd för ansvarsfull internationalisering som myndigheterna föreslår ska ses som ett stöd till att bedriva internationella aktiviteter så öppet som möjligt och så säkert som nödvändigt.

I april lämnade myndigheterna en delrapport med förslag om ett system för ansvarsfull internationalisering, som bygger på en övergripande strategisk inriktning och vägledande nationella riktlinjer. Utifrån de vägledande nationella riktlinjerna föreslås att enskilda lärosäten, finansiärer och andra utarbetar riktlinjer som är anpassade för den egna verksamheten. Riktlinjerna är indelade i fem dimensioner; den svenska kontexten, förhållanden kring den egna verksamheten, den utländska kontexten, kännedom om samarbetspartnern och utformning av samarbetet.

Utformningen av riktlinjerna gjordes främst med lärosäten som mottagare, men med ambitionen att de ska vara relevanta även av forskningsfinansiärer och andra aktörer.

I uppdraget från regeringen ingår också att föreslå former av stöd för ansvarsfull internationalisering för lärosäten, statliga forskningsfinansiärer samt andra berörda myndigheter och organisationer. I föreliggande rapport, som är myndigheternas slutredovisning, föreslås ett antal olika former av stöd inom ramen för en sammanhållen stödfunktion.

Förslagen baseras på den kunskapsinhämtning som inleddes i arbetet med delrapporten vilken har kompletterats med information som inhämtats genom ytterligare dialogmöten med lärosäten, säkerhetsmyndigheter och andra relevanta aktörer. En internationell utblick har också gjorts för att förstå hur andra länder stödjer högskolesektorn i frågor om ansvarsfull internationalisering och forskningssäkerhet.

Myndigheterna föreslår att en stödfunktion för ansvarsfull internationalisering etableras. Den föreslås:

Utgöra nationell nod för ansvarsfull internationalisering. Det innebär att samordna och samverka med målgrupper och aktörer inom området. Vidare att vara kontaktpunkt till Regeringskansliet, EU och internationellt.

Ge stöd i att bygga förmåga och kultur. Underlätta för lärosäten och andra målgrupper att arbeta med ansvarsfull internationalisering genom att tillhandahålla samlad information bland annat genom en webbplats, seminarier och utbildningar. Informationen består bland annat av de nationella vägledande riktlinjerna och aktuell information om relevanta lagar och förordningar.

Bidra till omvärldsbevakning. Genom kontakter och samarbete med andra aktörer (nationella och internationella) följa och informera om utvecklingen i omvärlden samt att tillhandahålla analys och datainsamling.

Uppdatera och utveckla de nationella vägledande riktlinjerna

Tillhandahålla verktyg. Det handlar om att utveckla mallar och checklistor bl.a. inför ansökningar om finansiering av samarbeten.

Tillhandahålla mötesplatser. Stödfunktionen bör tillhandahålla och facilitera fysiska och digitala mötesplatser där lärosäten och andra aktörer kan dela erfarenheter.

Hantera frågor. Det rör allmänna frågor kring ansvarsfull internationalisering men även frågor av säkerhetskaraktär vilka kan behöva hanteras i samarbete med relevanta säkerhetsmyndigheter.

För att stödfunktionen ska få de bästa förutsättningarna att uppfylla sin funktion är samverkan viktigt. Stödfunktionen bör därför i stor utsträckning utformas i nära samarbete med de primära målgrupperna som är lärosäten samt forskningsfinansiärer och andra myndigheter. Ytterligare målgrupper är aktörer inom innovationsekosystemet. Även säkerhetsmyndigheter föreslås ha en roll i utformningen av stödfunktionens verksamhet genom att bidra med kompetens och perspektiv. Stödfunktionen ger dem också en möjlighet att nå ut till universitet och högskolor vilket de har uttryckt ett behov av.

Myndigheterna föreslår att flera myndigheter får i uppdrag att etablera ett kansli som utgör en nationell kontaktpunkt för ansvarsfull internationalisering och som ansvarar för samordning och att de operativa delarna av stödfunktionens verksamhet genomförs. En av myndigheterna får i uppdrag att leda arbetet i kansliet och vara dess organisatoriska säte. Ett strategiskt råd bestående av representanter för de primära målgrupperna inrättas och ger den strategiska inriktningen för stödfunktionen.

Vidare föreslås att relevanta myndigheter med kunskap och uppdrag i civilförsvars-, sanktions-, säkerhets- och försvarsfrågor ges i uppdrag att bistå stödfunktionen i frågor av säkerhetskaraktär.

Stödfunktionen föreslås initialt finansieras med sju miljoner kronor årligen. Finansieringen bör även möjliggöra för finansiering av aktiviteter, riktade till hela eller delar av sektorn, som genomförs av lärosäten eller andra aktörer.

Givet att både omständigheter och behov förändras bör det finnas beredskap för att flexibelt kunna justera stödfunktionens omfattning. Stödfunktionens verksamhet bör följas upp kontinuerligt och en större uppföljning föreslås genomföras efter tre år.

Arbetet med ansvarsfull internationalisering är komplext och avhängigt av ett långsiktigt förhållningssätt, där erfarenhet och kompetens behöver byggas gemensamt över tid. För att hantera svåra avväganden behövs kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan olika områden. För att kunna göra det behöver lärosäten och myndigheter samverka för att uppnå en bättre nationell samling.

Den föreslagna stödfunktionens verksamhet ska, i enlighet med regeringens uppdrag, bidra till en bättre nationell samlad kunskap och förmåga att hantera risker i internationella samarbeten samt bidra till tillämpningen av de tidigare föreslagna riktlinjerna.

Summary

In June 2023, the Swedish Council for Higher Education (UHR), the Swedish Research Council and Vinnova were tasked by the Government to produce a proposal on how responsible internationalisation in higher education, research, and innovation carried out at higher education institutions, governmental research funding bodies and other public agencies, can be promoted.

For a small country such as Sweden, highly dependent on collaborations with the rest of the world for development and prosperity, internationalisation is a necessity. The support for responsible internationalisation that the agencies propose shall be seen as support for conducting international activities as openly as possible, and as securely as necessary.

In April, the three agencies submitted an interim report proposing a system for responsible internationalisation based on an overarching strategic focus and national guidelines. Based on the national guidelines, it is proposed that individual higher education institutions, funding bodies, and others draw up guidelines that are adapted to their own operations. The guidelines are divided up into five dimensions: the Swedish context, circumstances relating to the own operation, the foreign context, knowledge about the collaboration partner, and the design of the collaboration.

The design of the guidelines was done primarily with higher education institutions in mind, but with the ambition that they shall be relevant also for research funding bodies and other actors.

The assignment from the Government also includes proposing forms of support for responsible internationalisation for higher education institutions, governmental research funding bodies, and other public agencies and organisations involved. This report, which is the agencies' final report, proposes a number of different support forms within the framework for a unified support function.

The proposals are based on the information gathering that begun in the work on the interim report, which has been supplemented with information gathered through further dialogue meetings with higher education institutions, security services, and other relevant actors. An international outlook has also been conducted, to understand how other countries support their higher education sectors on issues relating to responsible internationalisation and research security.

The agencies propose that a support function for responsible internationalisation is established. It is proposed to:

Constitute a national node for responsible internationalisation.

This entails coordinating and interacting with target groups and actors in the area. Furthermore, to act as a contact point for the Government Offices, the EU, and internationally.

Provide support on how to build up capacity and culture. Facilitate for higher education institutions and other target groups to work with responsible internationalisation by providing unified information, for example via a website, seminars, and training courses. The information consists of, among other things, the national guidelines and up-to-date information about relevant laws and ordinances.

Contribute to monitoring the current environment. Through contacts and collaboration with other actors (national and international) monitor and inform about developments in the current environment and to provide analysis and data collection.

Update and develop the national guidelines.

Provide tools. This relates to developing templates and checklists, for example for applications for funding of collaborations.

Provide meeting places. The support function should provide and facilitate physical and digital meeting places, where higher education institutions and other actors can share experiences.

Handle questions. This relates to general questions about responsible internationalisation but also questions of a security nature that may need to be dealt with in collaboration with relevant security agencies.

In order for the support function to have the best preconditions to fulfil its function, interaction is important. The support function should therefore largely be designed in close collaboration with the primary target groups, which are higher education institutions, research funding bodies, and other public agencies. Other target groups are actors within the innovation ecosystem. It is proposed that the security agencies should also have a role in shaping the activities of the support function, by contributing their competences and perspectives. The support function will also give them the opportunity to reach out to higher education institutions, which they have expressed a need for.

The agencies propose that several public agencies are tasked with establishing an office that serves as a national contact point for responsible internationalisation and is responsible for coordination and for ensuring the operational parts of the support function's activities are carried out. One of the agencies is tasked with leading the work of the office and serving as its organisational seat. A strategic council

consisting of representatives from the primary target groups should be established, to set the strategic focus for the support function.

Furthermore, it is proposed that relevant public agencies with knowledge and mandates within civil defence, sanctions, security, and defence issues are tasked to assist the support function on issues of a security nature.

The support function should receive initial funding of seven million krona (SEK) annually. The funding shall also enable the funding of activities, targeted at the whole or parts of the sector, to be carried out by higher education institutions or other actors.

Given that both circumstances and needs change, there should be preparedness to flexibly adjust the scope of the support function. The activities of the support function should be followed up continuously, and a more comprehensive follow-up is proposed to be conducted after three years.

The work on responsible internationalisation is complex and dependent on a long-term approach, where experience and competence need to be built up jointly over time. To handle difficult considerations, knowledge and experience exchange between different areas is necessary. To do this, higher education institutions and public agencies need to interact to achieve a better national coherence.

The activities of the proposed support function shall, in accordance with the government's mandate, contribute to achieving better national collected knowledge and ability to handle risks in international collaborations, and contribute to the implementation of the previously proposed guidelines.

Inledning och bakgrund

Uppdraget

Universitets- och högskolerådet (UHR), Vetenskapsrådet och Vinnova fick i juni 2023 i uppdrag av regeringen att föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation, som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas. Se bilaga 1 för uppdraget i sin helhet.

Uppdraget omfattar två delar, att:

1. ta fram vägledande nationella riktlinjer. Delredovisning den 31 mars 2024.
2. föreslå hur ytterligare former av stöd för bland annat kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan lärosäten och statliga forskningsfinansiärer samt andra berörda myndigheter och organisationer kan utvecklas och utformas. Slutredovisning den 15 december 2024.

Myndigheternas delrapport

Den 2 april 2024 lämnades en delrapport till Utbildningsdepartementet, i vilken myndigheterna föreslog ett system för ansvarsfull internationalisering, som bygger på en ansvarsfördelning i tre nivåer.

- Policy – En övergripande strategisk inriktning för ansvarsfull internationalisering som beslutas av regering eller riksdag.
- Vägledande nationella riktlinjer som mer i detalj redogör för bedömningar och ställningstaganden som behöver beaktas i arbetet med ansvarsfull internationalisering.
- Riktlinjer som är anpassade till den egna verksamheten. Utifrån de vägledande nationella riktlinjerna föreslås att enskilda lärosäten, finansiärer och andra utarbetar riktlinjer som är anpassade för den egna verksamheten.

I delrapporten ges förslag på hur en policy skulle kunna utformas och på vägledande nationella riktlinjer.

Myndigheterna föreslår i delrapporten att en övergripande strategisk inriktning för ansvarsfull internationalisering beslutas av regering eller riksdag. Denna benämns i delrapporten som en *nationell policy*. En övergripande strategisk inriktning i form av en policy, separerad från de vägledande nationella riktlinjerna, ger regeringen möjlighet till politisk styrning av arbetet. Genom att dela upp policyn och riktlinjerna ges

högskolesektorn och dess aktörer möjlighet att förändra och utveckla de vägledande nationella riktlinjerna vid behov. Förslaget till policy beskriver:

- internationaliseringens betydelse för Sverige.
- ansvarsfull internationalisering genom en definition.
- att den gäller aktörer inom högre utbildning, forskning och innovation.
- att aktörer ska utgå från de vägledande nationella riktlinjerna och utveckla anpassade riktlinjer.
- att aktörer ska upprätta organisation och process för ansvarsfull internationalisering.

De vägledande nationella riktlinjerna delades in i fem dimensioner:

1. **Den svenska kontexten** handlar om vikten av att förstå och navigera genom nationella förutsättningar för internationellt samarbete, bland annat med hänsyn till juridiska och politiska faktorer som internationella sanktioner och vetenskapsdiplomati, samt sektorsspecifika samarbeten.

2. **Förhållanden kring den egna verksamheten** handlar om att identifiera och värna skyddsvärda tillgångar inom det egna lärosätet och forskningsverksamheten; identifiera hot, risker och sårbarheter med fokus på specifika antagonistiska hot; bedöma vilka begränsningar eller möjligheter som finansieringen ger.

3. **Den utländska kontexten** handlar om aspekter som kan påverka handlingsutrymmet i internationella samarbeten som motpartens lands lagstiftning, demokrati rättssäkerhet och mänskliga rättigheter, akademisk frihet och en allmän hotbild.

4. **Kännedom om samarbetspartnern** omfattar en bedömning utifrån öppna data om aktörens status och graden av autonomi hos samarbetspartnern.

5. **Utformning av samarbetet** omfattar vilka åtaganden som görs genom samarbetet och vilka beroendeförhållanden som kan skapas under samarbetet och hur ska de hanteras. Det berör frågor som god forskningssed, forskningsintegritet och etik, öppen vetenskap samt hållbarhet och jämställdhet.

Delrapporten redogör för internationaliseringens möjligheter men också för de utmaningar som finns i och med de ökade geopolitiska spänningarna. Det geopolitiska läget gör att myndigheter och lärosäten i högre grad behöver väga internationaliseringens möjligheter mot de utmaningar som finns. Det ställer krav på ett omdömesgillt ansvarstagande i internationella samarbeten. Att internationalisering

inom högre utbildning och forskning bedrivs ansvarsfullt är ett gemensamt ansvar för regering, myndigheter och lärosäten.

Se myndigheternas delrapport *Ansvarsfull internationalisering – Delrapport av ett regeringsuppdrag*¹ för ytterligare beskrivningar av hur myndigheterna har resonerat kring ansvarsfull internationalisering, internationaliseringens möjligheter och utmaningar.

Remissvaren på myndigheternas delrapport

Utbildningsdepartementet remitterade delrapporten till 62 instanser, varav 55 svarade. Svaren har beaktats i arbetet med att ta fram förslag på ytterligare former av stöd för bland annat. kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan målgrupperna.

Remissvaren pekar bland annat på behov av utveckling och förtydliganden av innehållet i de föreslagna riktlinjerna, vilket, i samarbete med sektorn, behöver vara en av den framtida stödfunktionens första uppgifter.

En sammanfattning av remissvaren finns i bilaga 3.

Arbetet har bedrivits i en myndighetsgemensam grupp

Arbetet med uppdraget har bedrivits i en gemensam uppdragsgrupp bestående av representanter från UHR, Vetenskapsrådet och Vinnova, där de tre myndigheterna står bakom förslaget. Arbetet har letts av Universitets- och högskolerådet.

Universitets- och högskolerådet (UHR):

Anders Ahlstrand, utredare

Maria Högemark, utredare

Sara Rågwall, enhetschef (till och med juni 2024)

Bistått i arbetet har även:

Christofer Carlsson, handläggare (från och med februari 2024)

Sanna Mels, utredare (från och med september 2024)

Vetenskapsrådet:

Anne Carnwall, forskningssekreterare (från och med augusti 2024)

Stefan Törnqvist, kansliansvarig internationella kansliet (till och med april 2024)

Verket för innovationssystem (Vinnova):

Ann-Mari Fineman, chefsanalytiker

Karl Hallding, chefsanalytiker (från och med april 2024)

¹ Ansvarsfull internationalisering – Delrapport av ett regeringsuppdrag, UHR 2024, s. 20-34.

Utgångspunkter i arbetet

Regeringen motiverar uppdraget till myndigheterna med att det säkerhetspolitiska läget ställer lärosäten och myndigheter inför nya utmaningar. De nationella riktlinjerna och annat stöd ska därför bidra till att internationella samarbeten ska kunna ske på ett "långsiktigt säkert och hållbart sätt."²

Myndigheterna har tolkat att uppdraget gäller all internationell verksamhet på lärosäten samt att stödet även ska riktas till myndigheter och andra finansiärer. Myndigheterna har också i arbetet tagit hänsyn till hur stödet ska kunna tillgängliggöras för andra aktörer såsom aktörer inom innovationsekosystemet.³

I uppdraget ingår utvecklande och utformning av former av stöd för ansvarsfull internationalisering för bland annat lärosäten, statliga forskningsfinansiärer samt andra berörda myndigheter och organisationer. I uppdraget ingår att föreslå hur stöd för kunskaps- och erfarenhetsutbyte kan utformas och för hur de nationella riktlinjerna kan följas upp och utvecklas. I föreliggande rapport föreslås därför ett antal olika former av stöd inom ramen för en sammanhållen stödfunktion.

Det stöd som föreslås ska bidra till att öka medvetenheten, kunskapen och förmågan hos målgrupperna för att de själva ska kunna agera ansvarsfullt i frågor som rör internationalisering.

Utformningen av förslagen har tagit avstamp i följande:

- att värna vikten av internationell samverkan
- att värna om lärosätens och myndigheters egna ansvar
- att värna den akademiska friheten och lärosätenas institutionella autonomi
- att det säkerhetspolitiska läget ställer nya krav på internationella samarbeten
- arbetet med ansvarsfull internationalisering inte ensamt kan hanteras av varken enskilda lärosäten, säkerhets- och försvarsmyndigheter eller andra myndigheter
- att bygga på det som redan har initierats på lärosäten och andra myndigheter och samverka med andra pågående uppdrag och initiativ
- att det finns behov av en nationell kontaktpunkt i internationella sammanhang, särskilt kopplat till EU
- att inte allt kan definieras från start.

² Uppdrag att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten, U2023/02127

³ Se beskrivning av målgrupperna i kapitlet Målgrupper och medskapare.

Genomförande och kunskapsinhämtning

Till delrapporten bedrevs en stor del av kunskapsinhämtningen från myndighets- och EU-publikationer, studier av andra länders arbete samt en lång rad dialogmöten med myndigheter och lärosäten. Arbetet med slutrapporten har sin utgångspunkt i den kunskapsinhämtningen, men bygger utöver den på ytterligare dialogmöten med representanter från myndigheter, lärosäten och organisationer (bilaga 2.). I dialogmötena har myndigheterna i uppdraget fått ta del av deras kompetens och erfarenheter samt fånga upp värdefulla synpunkter. Dialogmötena har även bidragit till att förankra och skapa bredare förståelse för behov av stöd.

Myndigheterna har lagt särskild vikt vid dialoger med universitet och högskolor – bland annat genom Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) – Försvarsmakten, Säkerhetspolisen, Inspektionen för strategiska produkter, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning (Stint) och Plattform för internationalisering (Plint), som alla pekas ut i regeringsuppdraget.

Andra länders stödorganisationer för ansvarsfull internationalisering har gett inspiration till förslagen i denna rapport. Myndigheterna har gjort internationella utblickar genom dialogmöten med utländska aktörer för att ta del av deras erfarenheter. Utblickarna har visat att det finns en stor variationsrikedom i hur man organiserar stöd till lärosäten och andra aktörer. De har gett insikter som har bidragit till myndigheternas förslag och dess betoning på samverkan. En kort redogörelse för några länders stöd redovisas i bilaga 5.

Behoven av stöd till andra aktörer inom forsknings- och innovationsekosystemet, såsom start-ups, inkubatorer med flera, baseras till största del på en tidigare behovskartläggning⁴ som Vinnova har låtit göra samt slutsatser som har dragits inom regeringsuppdragen CMIP⁵ och Diana.⁶ Vidare har även slutrapporten från Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet)⁷ beaktats.

För att fördjupa förståelsen för ansvarsfull internationalisering i en svensk kontext har myndigheterna samarbetat med forskarna Sylvia Schwaag Serger, professor i forskningspolitik, och Tommy Shih, docent i företagsekonomi. Det har gjorts bland annat genom forskningsprojektet som publicerades i forskningsrapporten *Finding effective and acceptable*

⁴ Support for risk management regarding international research and innovation activities: a feasibility study Sylvia Schwaag Serger and Jerker Hellström, 2022, Vinnovas diarienummer 2021-04406.

⁵ Uppdrag till Försvarsmakten och Verket för innovationssystem att initiera och genomföra ett innovationsprogram för civil-militära synergier, Fö2024/00021.

⁶ Uppdrag till Försvarsmakten och Verket för innovationssystem avseende Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA), Fö2023/01286.

⁷ SOU 2022:68 Förnya taktiken i takt med tekniken – förslag för en ansvarsfull, innovativ och samverkande förvaltning, Slutbetänkande av Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet), 2022.

*approaches to managing international collaborations in a geopolitically turbulent world.*⁸ Projektet delfinansierades inom ramen för regeringsuppdraget. Samarbetet har gett kunskap och insikter som har bidragit till utformningen av förslagen föreliggande rapport.

Användning av några begrepp

Definitionen av ”**ansvarsfull internationalisering**” som står i delrapporten har varit vägledande också i arbetet med att ta fram förslag till stöd:

”Ansvarsfull internationalisering omfattar de aspekter som en nationell aktör inom högre utbildning, forskning och innovation behöver ta hänsyn till för att på ett ansvarsfullt sätt upprätta, vårda och följa upp en relation med en eller flera aktörer i andra länder.”⁹

Väl medvetna om att de flesta universitet och högskolor är myndigheter användes begreppet ”**myndigheter**” i den här rapporten för andra än universitet och högskolor, om inget annat framgår av sammanhanget. Universitet och högskolor benämns omväxlande som och synonymt med ”**lärosäte**”.

Samråd har skett med ett stort antal myndigheter med ansvar för civilförvar-, informationssäkerhets-, sanktions-, säkerhets- och försvarsfrågor. Dessa är: Försvarets materielverk (FMV), Försvarsmakten, Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Migrationsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Säkerhetspolisen (Säpo) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Samråd har skett med dem i grupp och enskilt. I de fall hela gruppen åsyftas i rapporten benämns de med samlingsnamnet ”**säkerhetsmyndigheter**” på motsvarande sätt som i myndigheternas delrapport. Benämningen ger inte alla myndigheter rättvisa men används för att befrämja läsbarheten.

Utöver dessa säkerhetsmyndigheter finns ytterligare myndigheter med ansvar för säkerhet och tillsyn som inte har ingått i ovan nämnda samrådsgrupp. I den mån referenser görs till dessa benämns de med namn.

I resonemang kring stödsystemets målgrupper avser begreppet ”**innovationsekosystem**” aktörer som har innovationsinriktad verksamhet, till exempel inkubatorer, science parks, start-ups, och små och medelstora företag.

⁸ Schwaag Serger, S & Shih, T. (2024). Finding effective and acceptable approaches to managing international collaborations in a geopolitically turbulent world.

⁹ Se bilaga 4 i delrapporten för Ansvarsfull internationalisering för utvecklade resonemang om definitionen.

Målgrupper och medskapare

I regeringens uppdrag till UHR, Vetenskapsrådet och Vinnova preciseras målgrupperna som myndigheterna har att beakta i uppdraget. Där står att myndigheterna ska "föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas." Vidare anges att myndigheterna ska "föreslå hur ytterligare former av stöd för bl.a. kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan lärosäten och statliga forskningsfinansiärer samt andra berörda myndigheter och organisationer kan utvecklas och utformas." Myndigheterna ska också "identifiera behovet av och möjligheterna att tillgängliggöra det föreslagna stödet för andra aktörer än statliga myndigheter och lärosäten."

Myndigheterna menar att målgrupperna även bör vara medskapare i utvecklingen av det föreslagna stödet. Alla utpekade målgrupper besitter kompetens och erfarenheter som bör komma andra till del och de kan därför vara medskapare genom att bidra till innehåll och inriktning.

Beskrivningen av målgrupperna ska förstås i den meningen att de innefattar såväl enskilda anställda som organisationen de representerar.

Universitet och högskolor

Universitet och högskolor är i uppdraget utpekade som en primär målgrupp. Frågorna om ansvarsfull internationalisering har stort fokus på lärosätena och arbetet med dessa har kontinuerligt förstärks, vilket också gör dem till viktiga medskapare.

Kompetens har byggts och byggs upp på universitet och högskolor. Det görs redan åtskilligt inom området ansvarsfull internationalisering. Både på enskilda lärosäten och inom SUHF, Casi¹⁰ och andra

¹⁰ Casi är ett projekt för gemensam analys av förutsättningar för internationellt akademiskt samarbete i en geopolitisk föränderlig värld. Mer information på Lunds universitets webbplats. <https://www.medarbetarwebben.lu.se/forska-och-utbilda/globalt-engagemang-och-internationella-fragor/globalt-ansvarsfullt-engagemang/casi-projektet>

lärosätessamarbeten. Det har även bildats ett "Campus totalförsvar"¹¹ som planerar för verksamhet som angränsar till regeringsuppdraget.

Forskningsfinansiärer och andra myndigheter

Även forskningsfinansiärer är i regeringsuppdraget utpekade som en primär målgrupp.

Finansiärer har behov av att bygga kunskap, processer och rutiner för ansvarsfull internationalisering inom sina organisationer. Det handlar exempelvis om hur man ska hantera utlysningar för finansiering av samarbeten som rör länder som av Säkerhetspolisen utpekas som hot mot Sveriges säkerhet. Det kan också röra hur utlysningar inom vissa forskningsområden ska hanteras. På motsvarande sätt som lärosätena behöver finansiärerna därför få tillgång till information och kunskap som myndigheter med ansvar inom säkerhet- och försvarsfrågor besitter.

Forskningsfinansiärer är också viktiga medskapare. Som framgår av delrapporten har även finansiärerna betydande möjligheter att påverka arbetet med ansvarsfull internationalisering. Det redogörs också för några olika vägar det kan ske på.¹² Finansiärer av forskning har möjlighet att sätta fokus på frågorna i utlysningar och på så sätt bidra till att bygga en kultur för ansvarsfull internationalisering. Hur villkor är utformade i utlysningar om finansiering av samarbeten kan bidra till att höja medvetandegraden hos forskare och anställda på lärosäten och hos andra aktörer.

I regeringsuppdraget anges också *andra myndigheter*. Det är ett brett begrepp som myndigheterna i uppdraget valt att tolka som andra myndigheter med uppdrag inom utbildning, forskning och innovation exempelvis Universitets- och högskolerådet, Svenska institutet, Universitetskanslersämbetet med flera.

Andra aktörer inom innovationsekosystemet identifierade som målgrupp

I uppdraget till myndigheterna ingår också att identifiera behovet av och möjligheterna att tillgängliggöra det föreslagna stödet för andra aktörer än statliga myndigheter och lärosäten.

I uppdragsformuleringen framgår att man vill skapa goda förutsättningar för att på ett säkert sätt nyttiggöra forskningsresultat i

¹¹ Campus totalförsvar är ett samarbete mellan svenska lärosäten med målet att stärka Sveriges totalförsvar genom riktad utbildning och forskning grundat av Försvarshögskolan, Örebro universitet och Luleå tekniska universitet. Mer information på Örebro universitets webbplats. <https://www.oru.se/samverkan/campus-totalforsvar/>

¹² Ansvarsfull internationalisering – Delrapport av ett regeringsuppdrag, UHR 2024, s. 69 ff.

såväl offentlig sektor som i näringslivet samt att bidra till svensk konkurrens- och motståndskraft. För att detta ska kunna åstadkommas, behöver hela värdekedjan från forskning och innovation till kommersialisering ha både medvetenhet, kompetens och kapacitet att skydda nationella intressen, kunskap och teknik.

De vägledande nationella riktlinjerna, såväl som ytterligare stöd, bör därför göras tillgängliga för att kunna adressera behov hos alla aktörer i forsknings- och innovationsekosystemet. Det vill säga även till exempelvis forskningsinstitut, start-ups, SMF, inkubatorer och science parks. Dessa aktörer har också viktiga kompetenser, insikter och erfarenheter av internationalisering som bör komma övriga målgrupper till del. Det finns därför samordningsfördelar att tillgängliggöra stödet även till dem.

Säkerhetsmyndigheter främst medskapare men också målgrupp

Säkerhetsmyndigheterna¹³ är inte utpekade i regeringsuppdraget som målgrupp utan som kunskapskälla och dialogparter. De är centrala medskapare i flera avseenden. De besitter kunskap om frågor som rör nationens säkerhet som lärosäten och finansiärer inte har tillgång till.

I dialogerna med säkerhetsmyndigheterna har det även framgått att de har behov av stöd för att nå ut till universitet och högskolor på ett samlat sätt. I det avseendet är således säkerhetsmyndigheterna även en målgrupp för ett nationellt stöd.

¹³ Se förklaring av benämningen "säkerhetsmyndighet" på s. 15.

Identifierade behov

Olika behov och intressen

Regeringen pekar i uppdraget ut ett antal dialogparter. Utöver lärosäten och forskningsfinansiärer ingår även Försvarsmakten, Säkerhetspolisen (Säpo) och Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Det innebär att myndigheterna i uppdraget har haft att ta tillvara intressen och behov som är vitt skilda och som ibland är svåra att förena. Det illustrerar frågans komplexitet.

Beskrivningen av behoven och förslag till stöd i det efterföljande kapitlet avspeglar en bedömning av vilka behov som myndigheterna anser vara angelägna att samverka kring nationellt för att hantera dessa olika intressen.

Fokus på komplexa frågor som berör flera aktörers ansvarsområden

I delrapporten beskriver myndigheterna att ansvarsfull internationalisering är ett brett begrepp. I förslaget till vägledande nationella riktlinjer tas 21 olika aspekter upp. Vissa av dessa innehåller dessutom flera delaspekter. Trots det omfattar de inte alla olika sidor av ansvarsfull internationalisering, vilket också påtalas i flera av remissvaren.

Alla aspekter som tas upp i förslaget till de vägledande nationella riktlinjerna ska kunna stödjas. Behovsinventeringen och de efterföljande förslagen i denna rapport avspeglar dock framför allt en av utgångspunkterna som beskrivs ovan. Det vill säga, att arbetet med ansvarsfull internationalisering inte ensamt kan hanteras av varken lärosäten, säkerhets- och försvarsmyndigheter eller annan myndighet.

Betoningen i rapporten ligger därför på komplexa frågor där flera myndigheters ansvar korsas och där behov av nya eller utvecklade samverkansformer har identifierats. Det berör i stor utsträckning säkerhetsfrågor i samband med internationella samarbeten. Behoven av stöd i gråzoner kring säkerhetsfrågor, exempelvis forskningssäkerhet, säkerhet vid etablering av nya samarbeten, vid rekrytering och exportkontroll har identifierats. De har framkommit i dialogmöten och remissvar från flera lärosäten och från säkerhetsmyndigheterna. Det finns ett ömsesidigt intresse av att arbeta med dessa frågor.

I gråzonerna ligger också de svåra avvägningar mellan möjligheter och utmaningar som beskrivs i myndigheternas delrapport. Enskilda forskare eller lärosäten kan inte själva bedöma vad som riskerar nationell säkerhet och enskilda säkerhetsmyndigheter kan inte avgöra vad som är viktig forskning. Flera remissvar från lärosäten

kommenterar också att de inte kan ta över expertuppgifter kring säkerhetsfrågor.

Inte bara säkerhetsfrågor

Även om betoningen i föreliggande rapport i viss mån ligger på säkerhetsfrågor är andra aspekter av ansvarsfull internationalisering också inkluderade i det stöd myndigheterna föreslår. Målgrupperna bör bjudas in för att påverka inriktningen och initiera dialog kring de aspekter som de anser angelägna. Flera av aspekterna i riktlinjerna som föreslogs i delrapporten hanteras i viss utsträckning redan idag på lärosäten och på myndigheter. Verksamheter som är viktiga att samverka med i ett nationellt stöd.

Exempel på problemställningar som kommit upp i dialogmötena Lärosätensexempel

Hur hantera när olika nationella intressen står emot varandra?
Det finns omfattande samarbete med Kina. Samtidigt flaggar Säpo för att Kina är ett hot mot Sveriges ekonomiska säkerhet.

Vad har man som lärosäte för mandat och kompetens för att kontrollera annat än akademisk kompetens vid rekryteringar?

Hur påverkar samarbetsländernas regler, lagar och policyer samarbetet, exempelvis lagar kring datahantering i USA?

Vilka är särskilt skyddsvärda områden och hur kan man bedöma vilken forskning som blir det i framtiden?

Hur kan man samarbeta med forskare/personer i auktoritära länder utan att utsätta dem för risk?

Jag har blivit inbjuden att hålla ett föredrag om kritiska tekniker i Indien. Vad kan jag säga?

Exempel från forskningsfinansiärer

Omfattas de teknologier som man planerar samarbeta om av restriktioner som påverkar möjligheterna till samarbete med det aktuella landet?

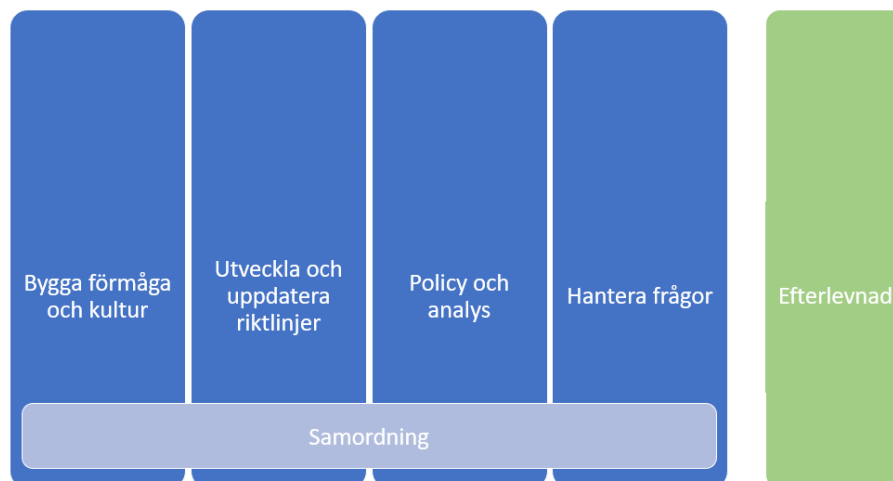
Vilka eventuella krav behöver man ställa på den/de samarbetspartners man arbetar med?

Finns det krav som behöver ställas på de sökande i en bilateral utlysning?

Fem övergripande behov identifierade

Myndigheterna i uppdraget har identifierat ett antal uppgifter som ett nationellt stöd behöver hantera och olika behov hos målgrupperna relaterat till stöd.

Figur 1. Identifierade behov och uppgifter

Efterlevnad som finns med i figuren ovan, föreslås inte vara en del av stödfunktionen. I bilden ovan redovisas den därför i avvikande färg. Ett resonemang om dess förhållande till stödfunktionen redovisas i avsnittet Efterlevnad nedan.

Samordning

Målgrupperna uttrycker ett behov av att lärosäten och myndigheter samverkar både sinsemellan och med varandra. För att kunna förhålla sig till de olika aspekter som finns i de föreslagna vägledande nationella riktlinjerna behövs kunskap och information inom vitt skilda områden. Expertkunskap från flera myndigheter och från målgrupperna behöver beaktas. För att kunna göra det behövs samverkan. Det finns också närliggande befintliga myndighetsuppdrag på flera myndigheter som i högre grad skulle kunna koordineras för att uppnå en bättre nationell samling i frågorna om ansvarsfull internationalisering. Behovet av samverkan och samskapande betonas också av Schwaag Serger och Shih.¹⁴

Ett nationellt stöd kan realiserats och organiseras på olika sätt, men åtgärder behöver vidtas på tre nivåer; hos enskilda aktörer, gemensamt sektorsvis och nationellt. Det behövs en samverkan mellan dessa nivåer för att uppnå en nationell förmåga och beredskap. Det är också en förutsättning för att kunna agera i policyfrågor.

¹⁴ Schwaag Serger, S & Shih, T. (2024). Finding effective and acceptable approaches to managing international collaborations in a geopolitically turbulent world, s. 43 f.

De behov av stöd som myndigheterna har identifierat hänger i mångt och mycket ihop. Utveckling inom ett område påverkar de andra. Frågorna är också komplexa och rör sig från nationell säkerhet till öppen vetenskap.

Samordning och samverkan med och mellan olika aktörsgrupper behövs för att samla kompetens och uppnå en nationell förmåga att hantera frågor som rör ansvarsfull internationalisering.

Fördjupad samverkan mellan vissa aktörsgrupper

Universitet och högskolor samverkar redan i dag kring frågor om ansvarsfull internationalisering. Det görs bland annat genom SUHF inom expertgruppen för internationalisering och expertgruppen för fastighets- och säkerhetsfrågor samt andra lärosätsgemensamma grupperingar, exempelvis Casi. I myndigheternas kontakter med lärosäten har värdet av ytterligare erfarenhetsutbyten lyfts upp som en viktig faktor. Behov av att lärosäten som har kommit längre i sitt arbete delar med sig och stödjer andra har lyfts fram. Vissa har uttryckt att lärosätena sinsemellan bör hitta ett gemensamt synsätt i olika problemställningar och avvägningar.

För att undvika dubblering av arbete och en alltför stor överbyggnad bör nationellt stöd beakta och komplettera befintliga samverkansformer i största möjliga mån.

På motsvarande sätt finns behov av att säkerhetsmyndigheterna sinsemellan utbyter information om situationen på lärosätena eller om hot kopplade till dem, vilket med fördel sker i de samverkansformat som finns. Behov av bättre tillgång till säkerhetsmyndigheternas expertkunskap efterlyses av lärosätena.

Vidare finns ett behov av samverkan mellan forskningsfinansiärer för koordinering av frågeställningar kring ansvarsfull internationalisering, i första hand i syfte att underlätta vid ansökan om forsknings- och innovationsmedel. Det finns ett nätverk för samverkan mellan de sex större, statliga forskningsfinansiärerna – Vetenskapsrådet, Vinnova, Energimyndigheten, Formas, Forte och Rymdstyrelsen – samt UHR. Inom det diskuteras frågorna och erfarenheter delas med målet att i möjligaste mån kunna skapa samsyn, gemensamma riktlinjer och använda liknande förhållningssätt och processer gentemot de sökande likväl som i det egna arbetet.

Bygga förmåga och kultur

De viktigaste behoven av stöd som myndigheterna har identifierat kretsar kring förmåga och kultur. Det handlar om behovet av att proaktivt stödja målgrupperna i att bygga kunskap, kompetens, förmåga

och beredskap att hantera svåra frågor i internationalisering. Motivationen till att vilja initiera, genomföra och hantera internationella utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten bör stödjas. Syftet är framför allt att stödja utvecklad förmåga hos målgrupperna att själva göra balanserade bedömningar av risker och möjligheter i internationellt samarbete.

Behoven som har identifierats kan bemötas med proaktiva aktiviteter. Det kan handla om att erbjuda olika former för spridning av kunskap och information för målgruppen att inhämta/ använda vid behov.

Universitet och högskolor har uttryckt särskild svårighet att förhålla sig till är frågor relaterade till säkerhet. Säkerhetsrisker som rör rekrytering av personal eller samarbeten med aktörer i vissa länder är en utmaning. Likaså är frågor kring gränsdragning i enskilda fall vad som är speciellt skyddsvärda forskningsdata, vad som begränsas av exportkontroll eller produkter med dubbla användningsområden. En nyligen publicerad rapport från det norska Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse som bygger på djupintervjuer med forskare ger en liknande bild av utmaningar som forskare står inför.¹⁵

Lärosätena har framfört behov av att få del av säkerhetsmyndigheternas expertkunskaper och att kunna hitta relevant och uppdaterad information om lagar, regler och annan relevant information. De har också uttryckt behov av att ta del av andra lärosätens erfarenheter av att arbeta med ansvarsfull internationalisering.

Behov av följande möjliga proaktiva insatser har identifierats:

- Samlad information
- Utbildningsinsatser
- Stödverktyg
- Mötesplatser och nätverk för erfarenhetsutbyte
- Nyhets- och informationsspridning
- Särskilda, riktade, uppsökande insatser

Implementeringsstöd

I myndigheternas delrapport föreslås en övergripande policy som bland annat stipulerar att berörda målgrupper etablerar en organisation och process för ansvarsfull internationalisering. Några lärosäten har uttryckt oro över de kostnader som krävs för att bygga upp egen kompetens och organisation för ändamålet.

Myndigheterna har i arbetet med uppdraget finansierat fem pilotprojekt på lärosäten vilka syftar till implementering av åtgärder för ansvarsfull

¹⁵ Geopolitisk spenning og internasjonalt kunnskapssamarbeid - En kvalitativ studie av erfaringer i norske fagmiljø, rapport nr. 12/2024, Hk-dir.

internationalisering.¹⁶ Piloterna pågår fortfarande men kontakter med projektägarna indikerar att projekten har stimulerat det interna arbetet och att det finns potential i denna typ av åtgärder. Liknande stöd har även erbjudits lärosäten i Kanada för att bygga kapacitet, med preliminärt goda resultat.¹⁷ För att underlätta den initiala implementeringen av rutiner och arbetssätt på universitet och högskolor kan det finnas ett behov av implementeringsstöd.

Exempel på utbildningar och kurser inom säkerhet och ansvarsfull internationalisering

Försvarshögskolan (FHS) erbjuder kurser inom säkerhetsskydd och riskhantering för internationella relationer, med fokus på att stärka kompetensen hos myndigheter och företag som hanterar känslig information.¹⁸ **Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF)** arrangerar kurser som exempelvis säkerhetsskyddad upphandling och antikorruption, där deltagarna får praktisk och juridisk vägledning för att hantera krav inom säkerhetskritiska sektorer.¹⁹ **Exportkontrollföreningen** erbjuder certifieringsutbildningen *Certified Export Control Manager (CECM)*, som omfattar allt från grunderna i exportkontroll till fördjupning inom svensk och amerikansk lagstiftning.²⁰ **Sweden Secure Tech Hub**, i samarbete med **Linköping Science Park**, tillhandahåller stöd för SMF:er och start-ups genom utbildningar och experthjälp inom cybersäkerhet, exempelvis kostnadsfria introduktionskurser i cybersäkerhet.²¹

Utöver dessa ingår ansvarsfull internationalisering som delmoment i exempelvis **SUHF:s Högre ledarskapsprogram, HeLP**.²² **Sveriges Unga Akademi (SUA)** har organiserat vetenskapliga salonger om forskningssäkerhet och dual use-forskning, där forskare diskuterar etiska och praktiska frågor kopplade till ansvarsfull forskning.²³

¹⁶ Göteborgs universitet, Karolinska institutet, Luleå tekniska universitet, Malmö universitet och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Beskrivning av projekten finns i bilaga 4.

¹⁷ Progress Report on the Implementation of Canada's National Security Guidelines for Research Partnerships and Supporting Research Security Efforts, s.18-19. Uttalande om goda erfarenheter av Shawn McGuiirk (Natural Sciences and Engineering Research Council of Canada) vid forskningsseminarium arrangerat av Tommy Shih 20240916.

¹⁸ Mer information på Försvarshögskolans webbplats. www.fhs.se/utbildningar/sakerhetsskydd---grundkurs.html och www.fhs.se/utbildningar/hot-och-riskhantering.html

¹⁹ Mer information på Säkerhets- och försvarsföretagens webbplats. soff.se/event/kurs-i-sakerhetsskyddad-upphandling-i/

²⁰ Mer information på Exportkontrollföreningens webbplats. exportkontrollforeningen.se/cecm-utbildning-del-i-grunder-sverigeusa-pda-km-2/

²¹ Mer information på Linköping science parks webbplats. linkopingsciencepark.se/sakra-din-plats-pa-kostnadsfri-utbildning-i-cybersakerhet-vid-liu/

²² Mer information på SUHF:s webbplats: <https://suhf.se/arbetsgrupper/suhfs-program-for-ledare-i-akademin/>

²³ Mer information på Sveriges unga akademis webbplats. sverigesungaakademi.se/forskningspolitik/sua-arrangerade-vetenskaplig-salong-om-dual-use-forskning/

Utveckla och uppdatera riktlinjer

I delrapporten från regeringsuppdraget föreslås nationella vägledande riktlinjer. Dessa ska vara vägledande och ge stöd vid bedömning av möjligheter och risker i ett internationellt samarbete och därmed bidra till förmågan hos aktörer att självständigt agera ansvarsfullt inom internationalisering.

De nationella vägledande riktlinjerna behöver spegla det rådande geopolitiska läget och ta hänsyn till eventuella förändringar i lagar och regelverk. Däri ligger också att de ska vara i linje med de riktlinjer, ramverk och rekommendationer som utvecklas på EU-nivå.

Policy och analys

Det finns flera olika behov som relaterar till policy och analys. Ett behov är att vara stöd för Regeringskansliets arbete med ansvarsfull internationalisering i syfte att ge en samlad svensk syn på ansvarsfull internationalisering inom EU och andra internationella organ. Detta innebär en form av utbildnings-, forsknings- och innovationspolitisk rådgivning och bygger på att det finns en omvärldsbevaknings- och analysförmåga, liksom en förmåga att tolka och integrera andras analyser.

Därutöver behövs gemensam problembild av frågor som relaterar till ansvarsfull internationalisering, som kan utgöra underlag både till översynen av de nationella riktlinjerna och till utformningen av stöd till målgrupperna.

Ytterligare ett behov är att bidra till ökad förståelse för nationella intressen, policyer och regelverk samt att konkretisera och tydliggöra vad dessa innebär i praktiken för högskolesektorn och andra berörda aktörer.

Samverkan med lärosäten och andra relevanta aktörer är viktigt för att få underlag till vilka analyser och andra underlag som behövs för att utveckla praktiskt arbete och policy kring ansvarsfull internationalisering. Utöver det kan det finnas behov av en kanal för att samlat tillvarata lärosätens och andra målgruppers synpunkter i policyfrågor som kan användas i arbetet med policyunderlag till Regeringskansliet, och även i internationella sammanhang.

Det finns också ett behov av omvärldsbevakning. Den geopolitiska kontexten är i ständig förändring, och arbetet med ansvarsfull internationalisering behöver baseras på insikter om det aktuella läget. Det är viktigt att detta kan tillgängliggöras för alla målgrupper.

Vidare finns behov av forskning inom området ansvarsfull internationalisering och angränsande ämnen. Nationellt finns till

exempel de forskarnätverk som håller på att etableras med hjälp av finansiering från Stint på Lunds respektive Göteborgs universitet. Det finns ett behov av att stödja nyttiggörande av forskningen, liksom att hjälpa till att omsätta ny kunskap till policy eller aktiviteter som kan vara av värde för lärosäten och andra aktörer.

Internationell kontaktpunkt

Det pågår mycket arbete i EU kopplat till policy rörande ansvarsfull internationalisering och ekonomisk- och forskningssäkerhet. Den rådsrekommendation om ökad forskningssäkerhet²⁴ som antogs av EU:s forskningsministrar i maj 2024 föreslår skapandet av en stödfunktion i varje medlemsstat: "...create a new or reinforce an existing support structure or service, to help actors in the research and innovation sector to deal with risks related to international cooperation in research and innovation." Det finns därför ett behov av en kontaktpunkt för en eventuell EU-nod för forsknings- och ekonomisk säkerhet, samt för andra internationella aktörer där det finns gemensamt intresse av internationell uppkoppling kring ansvarsfull internationalisering.

Hantera frågor

I dialogen med lärosäten har det framkommit olika uppfattningar om behovet av att kunna ställa frågor till någon form av nationell stödfunktion. Vissa har uttryckt att de inte ser det behovet medan andra har uttryckt ett behov av att kunna få hjälp i frågor som rör exempelvis säkerhet och exportkontroll. Frågor som rör gränsdragningsproblematik är särskilt svåra.

Lärosäten, myndigheter och andra organisationer behöver ha en egen kapacitet att hantera både enkla och komplexa frågeställningar inom fältet ansvarsfull internationalisering. Men om organisationen efter intern hantering har behov av kompletterande information och analys för att utforma ett tillräckligt beslutsunderlag för ett eget beslut bör möjligheten att ställa frågor finnas.

Frågor kan komma från lärosäten, myndigheter eller andra aktörer i innovationsekosystemet. Frågor som uppstår kan exempelvis gälla specifika frågeställningar inför ett samarbete eller utmaningar när det gäller ett helt projekt. Gemensamt för dem är att frågeställaren har behov av ytterligare underlag för att kunna fatta beslut. Det är svårt att i dagsläget ha en uppfattning om vilka typer och hur många ärenden som kan komma in och det kommer sannolikt att förändras över tid. Det innebär att det är centralt att följa upp dessa frågor för att säkerställa rätt kompetens och kapacitet. Det är även viktigt ur ett lärandeperspektiv, då nya slags ärenden kan utgöra grunden för

²⁴ EU. COUNCIL RECOMMENDATION on enhancing research security, 2024/0012.

fallstudier och ge indikationer på områden eller teman där det finns behov av ytterligare insatser för att stärka aktörernas kompetens.

Exempel på hur KTH arbetar med ansvarsfull internationalisering

På KTH har man inrättat en rådgivande grupp för ansvarsfull internationalisering (RAI) som bistår verksamheten i arbetet med ansvarsfull internationalisering. Vid behov kan denna grupp eskalera frågor till en styrgrupp för ansvarsfull internationalisering (SAI), som ansvarar för frågor beträffande internationella samarbeten som är av strategisk karaktär och som kan påverka KTH:s varumärke. Det formella beslutet fattas därefter enligt gällande delegationsordning. Behörig att skicka frågor till RAI för rådgivning och stöd är i första hand prefekt vid skola och avdelningschef inom verksamhetsstödet. Dessa funktioner ansvarar för att samordna ärenden som kan komma att skickas till RAI för hantering. Under 2024 har RAI hanterat ca 25 ärenden av olika omfattning varav 3–4 har eskalerats till SAI.

Till sin hjälp i arbetet har man den vägledning i ansvarsfull internationalisering som STINT tagit fram i samarbete med KTH, LU och KI.

Efterlevnad

Stödfunktionen bör inte kontrollera efterlevnad. Uppföljning och tillsyn av lärosäten och myndigheter bör ske inom ramen för de befintliga regelverk som reglerar myndigheters och lärosätens verksamhet.

Frågan har dock relevans eftersom det som återrapporteras om målgruppernas efterlevnad inom andra myndigheters uppdrag kan ge en indikation om vilka områden stödfunktionen bör fokusera på. Det finns därför behov av rutiner för att tillvarata relevanta resultat av uppföljning och tillsyn i utvecklingen av stöd.

I delrapporten av regeringsuppdraget föreslås att uppföljning ska utgöra en del av innehållet i en nationell inriktning som beslutas av regering eller riksdag. Hur uppföljningen bör göras bedöms ligga utanför uppdraget. Inga förslag för hur den bör ske ges därför. Uppföljningen är beroende av vilken typ av beslut som regering eller riksdag fattar. Oavsett form är resultaten intressanta för att kunna vidareutveckla inriktningen på stöd.

Exempel på digital mötesplats

Ett exempel på digital mötesplats är Högskolepedagogiskt lyfts webbplats²⁵, vilken sattes upp inom de två regeringsuppdragen Högskolepedagogiskt lyft och Kvalitet i distansutbildning. För att nå målen i uppdragen utvecklades bland annat en digital infrastruktur för långsiktigt kollegialt lärande och kunskapsspridning mellan lärosäten, nationella nätverk och organisationer. För att sprida kunskap utvecklades en webbplats till vilken digitala evenemang i form av konferenser, webinarier, workshops, temacaféer och poddar producerades. Utöver det skapades en resursbank bestående av exempelvis artiklar och rapporter samt ett diskussionsforum via Sunet forum. Inriktning och det innehållsliga arbetet drevs via referensgrupper bestående av personer från lärosäten, nätverk och organisationer inom högskolepedagogik, medan UHR ansvarade för projektledning och produktion.

²⁵ Regeringsuppdraget och projektet Högskolepedagogiskt lyft slutrapporterade den 28 februari 2024 och webbplatsen hpu.uhr.se fanns tillgänglig resterande del av året. Delar av webbplatsen såsom resursbanken har förts över till uhr.se.

Förslag utifrån identifierade behov

Inrätta en nationell stödfunktion

En nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering inrättas med start 2025.

Den samlade bedömningen är att det behövs ökad samverkan för att uppnå en gemensam problembild, bygga förtroende och uppnå en förbättrad förmåga hos aktörer att handla ansvarsfullt och säkert i internationella samarbeten.

I delrapporten "*Ansvarsfull internationalisering – Delrapportering av ett regeringsuppdrag*" redogör myndigheterna för vikten av internationalisering av högre utbildning, forskning och innovation. De nationella riktlinjerna för ansvarsfull internationalisering som föreslås i delrapporten och förslaget till stödfunktion i denna rapport, syftar till att tydliggöra ansvaret och ge stöd i arbetet med internationalisering för att säkerställa att internationellt samarbete fortgår även i en ny, mer komplex, geopolitisk kontext.

Målsättningen med stödfunktionen

Den övergripande målsättningen för stödfunktionen är att den ska ge stöd och bidra till att öka kunskapen, medvetenheten och förmågan hos målgrupperna att själva agera ansvarsfullt i frågor som rör internationalisering. Den syftar vidare till att vara ett nationellt behovsanpassat stöd och en samlingsnod för frågor som rör ansvarsfull internationalisering för lärosäten, forskningsfinansiärer och berörda myndigheter. Stödfunktionen ska även kunna tillgängliggöras för andra aktörer.

Stödja och stimulera samverkan

Ansvarsfull internationalisering innehåller – som beskrivs i myndigheternas delrapportering – ett stort antal aspekter som ingår i flera myndigheter och aktörers ansvarsområden. Stödfunktionen ska åstadkomma ökad nationell förmåga att agera ansvarsfullt genom att koordinera samverkan mellan myndigheter, lärosäten och andra aktörer.

Stödja det som pågår och samverka

Stödfunktionen ska stötta och stimulera det arbete som sker hos lärosäten och myndigheter och andra aktörer. Den ska utnyttja det

arbete som redan görs och den kompetens som redan finns. På så sätt kan den utgöra en arena för nationell samverkan kring frågorna och därmed bidra till erfarenhetsutbyte, kunskapsuppbyggnad och främja en gemensam problem- och målbild.

Stödja i frågor som rör säkerhet och främja gemensam problembild

Stödfunktionen ska stödja målgrupperna i att agera i frågor som rör nationell säkerhet genom att underlätta informationsspridning och erfarenhetsutbyte med säkerhetsmyndigheter. Gränsdragningsfrågor som rör säkerhet är svåra för målgrupperna att förhålla sig till. Det bottnar i att frågorna är komplexa och att de ingår i flera myndigheters ansvarsområden. Det finns därför behov av att samverka i dessa frågor.

Det är dessutom i skärningspunkten mellan säkerhetsaspekterna och lärosätenas institutionella autonomi potentiella intressekonflikter riskerar att uppstå. Här finns behov av utbyte av kunskap och perspektiv för att nå en gemensam problembild. Vidare har säkerhetsmyndigheterna uttryckt behov av att nå ut till högskolesektorn. Stödfunktionen bör utgöra en kanal för att stödja den strävan.

Ge relevant stöd till alla målgrupper

Olika aktörer har olika förutsättningar att bygga upp en egen förmåga och kompetens i frågorna kring ansvarsfull internationalisering. Stora lärosäten har större möjlighet att bygga upp egen specialiserad kompetens och organisation i frågorna än små lärosäten. Samtidigt står stora lärosäten med stor ämnesbredd inför andra utmaningar än enfakultetslärosäten. Myndigheter och andra aktörer i innovationsekosystemet har andra utmaningar och förutsättningar.

Målsättningen för den föreslagna stödfunktionen är att den ska kunna tillhandahålla ett stöd som är relevant för alla målgrupperna. Emellertid kommer inte allt stöd vara relevant för alla eftersom behoven är olika.

Tillhandahålla en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte

Genom att erbjuda samlad information, utbildningar och mötesplatser mellan lärosäten, och mellan lärosäten och andra aktörer, kan stödfunktionen bidra till kunskapsöverföring och ökad förmåga hos målgrupperna att agera i frågorna. Målgruppernas inflytande när det gäller inriktning och innehåll är därvidlag central.

Stödfunktionen kan inte ta över lärosätens eller myndigheters ansvar

Lärosäten och myndigheter har ansvar för frågor som rör ansvarsfull internationalisering och säkerhet i den egna verksamheten. En nationell stödfunktion kan inte ta över det ansvaret. Den ska ge stöd till lärosäten, myndigheter och andra aktörer att kunna genomföra internationella

samarbeten så öppet som möjligt och så säkert som nödvändigt. Den kan och bör inte ta över någon myndighets egen myndighetsutövning.

Målgruppernas inflytande

Samverkan med målgrupperna är en förutsättning för att stödfunktionen ska kunna uppfylla sin funktion. Stödfunktionen behöver därför i stor utsträckning utformas i nära samarbete med dessa. Som primär målgrupp är universitet och högskolors möjligheter till inflytande särskilt viktig. Olika former för målgruppsinflytande föreslås.

Ett strategiskt råd inrättas för att ange den strategiska inriktningen

Stödfunktionen föreslås få ett strategiskt råd som ger övergripande inriktningsbeslut för kansliet som ansvarar för den operativa verksamheten. Nedan beskrivs organisation av kansliet. Det strategiska rådet ska bestå av representanter för de primära målgrupperna, dvs lärosäten, forskningsfinansiärer och andra myndigheter, och ledas av den myndighet som får ansvaret för kansliet.

Säkerhetsmyndigheterna ingår i ett särskilt råd för säkerhetsfrågor

Säkerhetsmyndigheterna har en viktig roll i stödfunktionen. Huruvida en representant för säkerhetsmyndigheterna bör ingå i det strategiska rådet har övervägts. Men för att kunna ta tillvara mångfalden av perspektiv som finns inom gruppen säkerhetsmyndigheter föreslås att ett speciellt samverkansråd för säkerhetsfrågor inrättas. I det ingår de säkerhetsmyndigheter som myndigheterna har haft kontakt med i uppdraget. Representanter för ytterligare relevanta myndigheter bör övervägas. Säkerhetsmyndigheterna bistår med sin expertkunskap till kansliets arbete men ska också kunna föreslå inriktningar och medverka i stödfunktionens aktiviteter. Säkerhetsmyndigheterna har en central roll i delar av stödfunktionens operativa arbete.

Flera referensgrupper för bredare målgruppsinflytande

Utöver den övergripande strategiska inriktningen som ges i det strategiska rådet behövs ytterligare samverkan med målgrupperna.

För att möjliggöra en bred dialog med de definierade målgrupperna bör målgruppspecifika referensgrupper inrättas. De bistår med underlag och perspektiv och bör även kunna medverka aktivt i stödfunktionens operativa arbete.

Det bör inrättas referensgrupper för lärosäten, forskningsfinansiärer och representanter för innovationsekosystemet. Beslut om vilka som bör ingå i dessa och beslut om eventuellt ytterligare referensgrupper lämnas till stödfunktionen.

Stödfunktionens uppgifter

Mot bakgrund av den de identifierade behoven föreslås att stödfunktionen ges följande uppgifter.

- **Utgöra nationell nod för ansvarsfull internationalisering.** Det innebär att samordna och samverka med målgrupper och aktörer inom området samt att vara kontaktpunkt till Regeringskansliet, EU och internationellt. Som beskrivits rekommenderas i EU:s rådsrekommendation om forskningssäkerhet att varje medlemsland upprättar en nationell stödfunktion.
- **Ge stöd i att bygga förmåga och kultur** genom att tillhandahålla samlad information bland annat på en webbplats, seminarier och utbildningar. Informationen består av de nationella vägledande riktlinjerna, aktuell information om relevanta lagar och förordningar med mera. Implementeringsstöd för att underlätta implementeringen av rutiner och arbetsätt bör kunna ges. Flera myndigheter behöver medverka i aktiviteter och bistå med information. Säkerhetsmyndigheterna har en särskild roll i det arbetet. För att undvika dubblering och för att samordna resurser bör samverkan ske med andra aktörer däribland SUHF, Campus totalförsvaret, Stint med flera.
- **Bidra till omvärldsbevakning** genom kontakter och samarbete med andra aktörer (nationella och internationella), att följa och informera om utvecklingen i omvärlden samt att tillhandahålla analys och datainsamling. Förmedla information om förändringar i regler, sanktioner och andra juridiska ramverk liksom i nationella och internationella policyer. Det kan också röra sig om information om seminarier och konferenser med mera. Stödfunktionen bör i första hand tillhandahålla och möjliggöra andras arbete snarare än utföra egna analyser. Det kan ske genom uppdrag eller upphandling. Målsättningen är att samla och tillgängliggöra information på en webbplats. Det som redan görs exempelvis på enskilda lärosäten, inom SUHF, av Stint, Säkerhetspolisen och andra ska tas tillvara. De två forskargrupper inom ansvarsfull internationalisering som Stint beviljat stöd kan bli ytterligare en resurs.
- **Uppdatera och utveckla de nationella vägledande riktlinjerna.** Översyn av riktlinjerna görs på regelbunden basis (minst årligen) och uppdateras efter behov. Arbetet bygger på omvärldsbevakning och analys och sker i samverkan med målgrupperna och andra relevanta aktörer.
- **Tillhandahålla verktyg.** Det handlar om att utveckla mallar och checklistor bland annat inför ansökningar om finansiering av utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten. Det kan

också innebära att tillhandahålla självskattningsverktyg eller verktyg för bakgrundskontroll.

- **Tillhandahålla mötesplatser.** Stödfunktionen bör tillhandahålla och facilitera fysiska och digitala mötesplatser för erfarenhetsutbyte. Det handlar dels om att underlätta för olika aktörer, till exempel lärosäten och myndigheter med ansvar för säkerhets- och försvarsfrågor att mötas, dels om att ge utrymme för universitet och högskolor – enskilt eller gemensamt – och andra aktörer att nå ut och dela erfarenheter med andra.
- **Hantera frågor.** Det rör allmänna frågor kring ansvarsfull internationalisering genom att antingen svara eller att vidarebefordra/hänvisa till relevant aktör. Det rör även frågor av säkerhetskaraktär vilka kan behöva hanteras enligt särskild ordning. Det kan exempelvis handla om gråzonsfrågor som inte tydligt faller inom någon enskild säkerhetsmyndighets ansvar. Dessa frågor bör hanteras av stödfunktionen i samarbete med relevanta säkerhetsmyndigheter.

Kontakt/tillgänglighet

Kontakt med stödfunktionen bör kunna ske på flera olika sätt; via telefon, mejl, fysiska brev och även genom fysiska eller digitala möten. Det bör även övervägas om stödfunktionen borde ha en chattfunktion.

Dokumentation

Frågor och ärenden som kommer in till stödfunktionen föreslås dokumenteras i någon form. Dokumentationen kan ge underlag till lärande och till uppföljning av stödfunktionens arbete.

Frågor som kommer till stödfunktionen, särskilt de med hög komplexitet, kan användas som (anonymiserade) fallstudier för andra att ta del av i ett lärande syfte. Frågor och ärenden kan också, i lämplig form, bli en del av en exempelvis en FAQ på stödfunktionens webbplats.

Inkommande frågor dokumenteras i någon form för att samla statistik över antal och typer av ärenden. Denna information kan användas till att identifiera behov för att kunna göra riktade satsningar samt för att utveckla och förbättra stödfunktionen.

Inledande fokus

Myndigheterna har i arbetet utgått från två övergripande stödbehov, dels ett behov av proaktivt arbete med att bygga förmåga och kultur genom information och erfarenhetsutbyte, dels ett behov av att kunna svara på frågor. I dialogmötena med målgrupperna har det tydliggjorts att det primära behovet finns inom det proaktiva arbetet.

Myndigheterna anser därför att huvudfokus bör ligga på proaktiva insatser genom information och erfarenhetsutbyte.

Stödfunktionen ska i sitt arbete kunna hantera alla aspekter som ligger i förslaget till de vägledande nationella riktlinjerna. Regeringens uppdrag till myndigheterna betonar emellertid de nya utmaningarna som det säkerhetspolitiska läget ger och behovet av att skydda nationella intressen. För att svara upp mot behovet som beskrivs i regeringens uppdrag och för att bidra till uppbyggnad av de nya kompetenser och myndighetsarbeten som det påkallar, behöver fokus den första tiden ligga på frågor som berör säkerhetsfrågor.

Stödfunktionens inledande huvudfokus bör vidare ligga på de frågor som är komplexa och som kräver samarbete och samordning för att lösas. Det rör sig bland annat om frågor som rör flera myndigheters ansvarsområden. Exempel är gränsdragningsproblematik kring frågor som rör forskningssäkerhet, exportkontroll, produkter med dubbla användningsområden, informationssäkerhet, utländska direktinvesteringar, med mera.

Angränsande förslag och initiativ

Det finns flera pågående eller föreslagna initiativ som en stödfunktion behöver förhålla sig till.

Behov av en stödfunktion har även uppmärksamats av Riksrevisionen som rekommenderar regeringen att ge uppdrag till universitet och högskolor att i samverkan inrätta en gemensam stödfunktion för informationssäkerhet.²⁶

Även i promemorian *Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor* föreslås att regeringen "bör låta utreda hur en stödfunktion i säkerhetsfrågor kan inrättas för universitet och högskolor. Syftet med en sådan stödfunktion bör vara att bistå lärosäten, men även enskilda forskare, med stöd i frågor som rör säkerhetsaspekter på internationella samarbeten."²⁷ Utredningen föreslår även att regeringen "bör ge Försvarets högskolan i uppdrag att, i samarbete med relevanta myndigheter, utveckla och genomföra kompetenshöjande insatser för universitet och högskolor i fråga om säkerhetsfrågor."²⁸

Försvarets högskolan är också, tillsammans med Örebro universitet och Luleå tekniska universitet, grundare av Campus totalförsvaret. Verksamheten är under uppbyggnad men flera av aktiviteterna som Campus totalförsvaret planerar att genomföra tangerar ansvarsfull

²⁶ Riksrevisionen. Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata, RiR 2023:20, 2023.

²⁷ U2024/00153, *Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor*, s. 46.

²⁸ *Ibid*, s 43.

internationalisering.²⁹ Det finns därför starka skäl för en stödfunktion för ansvarsfull internationalisering att samverka nära med Campus totalförsvaret för att undvika dubblering och uppnå kostnadseffektivitet.

Vidare lyfter Vetenskapsrådet i underlaget till Sveriges strategi för kvantteknologi för 2025–2030, som lämnades till regeringen i oktober 2024, behovet av en stödfunktion i frågor om kvantteknologi ”för att tillgodose att alla aktörer har enkel tillgång till den senaste kunskapen. Enhetlig och korrekt information rörande säkerhet, ansvarsfull internationalisering, exportkontroll, standardisering etc. och tydlighet rörande vart ny information skall kommuniceras är avgörande. Stödfunktionen ska också koordinera internationella samarbeten för att ta tillvara svenska intressen.”³⁰

Inom Plint, Plattform för internationalisering, som etablerades på uppdrag av regeringen 2022, finns en etablerad myndighetssamverkan mellan fem myndigheter. Inom Plint fanns också ett arbetsområde som Vinnova samordnade som behandlade frågor om ansvarsfull internationalisering. Det pausades när detta regeringsuppdrag om ansvarsfull internationalisering kom. Arbetet som grundlades inom arbetsområdet har haft en roll i arbetet med regeringsuppdraget. Ansvaret för att samordna Plint finns inskrivet i UHR:s instruktion³¹ men inte i någon annan myndighets styrdokument. I arbetsområdet för ansvarsfull internationalisering inom Plint ingick representanter för plintmyndigheterna, Formas, Stint och universitet och högskolor. Däremot ingick inga säkerhetsmyndigheter.

²⁹ Mer information på Örebro universitets webbplats. <https://www.oru.se/samverkan/campus-totalforsvar/>

³⁰ Vetenskapsrådet. Underlag till Sveriges strategi för kvantteknologi, s. 27, Dnr 3.1-2024-06047

³¹ Förordning (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet.

Ge myndigheter i uppdrag att samordna

Stödfunktionen organiseras enligt en samverkande modell med flera myndigheter som tillsammans får i uppdrag att etablera och driva stödfunktionen. En av myndigheterna får i uppdrag att leda stödfunktionens kansli och vara dess organisatoriska säte.

I arbetet med uppdraget har myndigheterna övervägt alternativa organisationsformer för hur samordningen på nationell nivå kan hanteras.

Grundförutsättningar för ett kansli

Organisationen av ett nationellt kansli och dess organisatoriska hemvist kan utformas på olika sätt. Stödfunktionens kansli behöver uppfylla följande grundförutsättningar oavsett hemvist eller organisationsform.

- Insyn och transparens
- Skalbarhet
- Kunskap om och förtroende hos målgrupperna
- Möjlighet till koordinering och samverkan med målgrupperna
- Ha angränsande nationella och internationella uppdrag för att möjliggöra synergier
- Möjlighet att ge projektbidrag och att göra upphandlingar
- Kunna hantera sekretessbelagd information
- Kunna ha säkerhetsklassad personal

Utöver dessa grundförutsättningar är det önskvärt att kansliet även uppfyller följande förutsättningar.

- Kunna företräda Sverige internationellt, särskilt i EU-sammanhang.
- Ha deltagande av finansiär/finansiärer av - forsknings- eller innovationssamarbeten.
- Om stödet även ska rikta sig till andra aktörer inom forsknings- och innovationsekosystemet är aktiv medverkan av myndighet med uppdrag riktade mot målgruppen central.

Kompetenser

Stödfunktionen bedöms behöva ha, eller ha tillgång till, kompetenser inom de aspekter som ingår delrapportens förslag till nationella riktlinjer. För att stödfunktionen ska kunna vara noden i nätverk för lärosäten och myndigheter behöver den kunna knyta till sig expertkunskap från lärosäten, expertmyndigheter och andra aktörer i forsknings- och innovationsekosystemet. Behovet av kompetenser kommer att skifta över tid men inbegriper bland annat; kunskaper om högre utbildning och forskning, omvärldskunskap (utrikes- och

säkerhetspolitisk), särskilt kunskap om vissa riskregioner, mänskliga rättigheter, etik, exportkontroll, säkerhetsfrågor, utbildning, språk, analys och omvärldsbevakning med mera.

Några befintliga uppdrag som angränsar till ansvarsfull internationalisering som är centrala för att åstadkomma synergier är; finansiering av utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten, nationellt ansvar för EU:s ramprogram för forskning och innovation, nationellt ansvar för Erasmus+, forskningsetik, öppen vetenskap, frågor kring det europeiska forskningsområdet (ERA) och bedömning av utländska utbildningar. Kopplingen till uppdrag inom forskningsfrågor och forskningsfinansiering är avgörande. Kopplingen till befintliga uppdrag i utbildningsfrågor finns, men är mindre framträdande.

Organisationsmodeller för ett kansli

Två huvudsakliga former har övervägts – en samverkande modell och en integrerad modell. En tredje modell skulle även kunna vara att inrätta en kommitté alternativt ge en samordnare ett uppdrag genom ett kommittédirektiv.

Samverkande modell

Denna modell bygger på att stödfunktionens kansli placeras i en befintlig värdorganisation som får övergripande ansvar för stödfunktionen. Kansliet består av anställda vid flera olika myndigheter och organisationer som jämte värdorganisationen har i uppdrag att samverka kring samordning och koordinering. Modellen ger en stark koppling till respektive samverkande organisation, vilket underlättar förankring och synergier med organisationernas befintliga uppdrag.

Integrerad modell

Denna modell bygger på att stödfunktionens kansli placeras i en befintlig värdorganisation som får ansvaret att driva stödfunktionen. Värdorganisationen har ansvar att bemanna kansliet. Modellen ger en stark koppling till värdorganisationens uppdrag men kansliet saknar direkt förankring i andra organisationers befintliga uppdrag.

Fördelar med att placera kansliet i en redan existerande organisation som i dessa två modeller ovan är att uppstarten kan gå snabbt och att administrativa resurser inom organisationen ger stödfunktionen större kapacitet initialt.

Nackdelarna med att placera kansliet i en existerande organisation är olika beroende på organisation, gemensamt för dem är dock att ingen av dessa kan uppfattas som helt oberoende och hanteringen av frågor kan komma att påverkas av vilken organisation kansliet placeras i.

Kommittémodellen, alternativt att ge en samordnare ett uppdrag genom ett kommittédirektiv

Fördelar med en kommitté/samordnare genom ett kommittédirektiv är att stödfunktionen skulle ha en högre grad av autonomi, vara mer neutral och ges stor flexibilitet att anpassa sig till uppgiften.³²

En kommitté/samordnare genom ett kommittédirektiv kan dessutom få i uppdrag att utreda och föreslå en långsiktig lösning när universitet och högskolor och andra myndigheter utvecklat en klarare behovsbild och funnit hållbara samarbetsformer.

Nackdelar är att stödfunktionen inte får en omedelbar långsiktig lösning och att det kan ta tid att starta verksamheten. Den saknar dessutom direkt koppling till någon organisations befintliga uppdrag. Även en stödfunktion organiserad som en kommitté behöver dock en stödorganisation med avseende på registratur, personalfrågor, med mera, men behåller i övrigt sin självständighet.

Organisatorisk hemvist

Myndigheterna har övervägt olika organisationer som skulle kunna medverka i eller vara ansvarig för en nationell stödfunktion och vara säte för kansliet.

Lärosäten som ansvariga

SUHF har i sitt remissvar till delrapporten och i dialogmöten föreslagit att stödet i största möjliga utsträckning bör organiseras av lärosätena själva. Lärosätetsnätverket Casi och Campus totalförsvar har lyfts fram av olika aktörer som en möjlig samlingsnod för ansvarsfull internationalisering. Det finns fördelar att lägga ansvaret för en stödfunktion på lärosäten, exempelvis när det gäller närheten till frågorna. Det skulle betona lärosätenas rådighet och ansvar i frågor som rör utbildning och forskning. Vidare skulle det kunna bygga på redan befintliga samarbete mellan lärosätena i frågorna.

Myndigheter som ansvariga

Det finns flera skäl till att stödfunktionen bör ligga på en eller flera myndigheter. Ansvarsfull internationalisering knyter an till flera uppdrag som i dag utförs av myndigheter vilket bidrar till synergier. Kopplingen till befintliga uppdrag är central.

Vidare är det sannolikt att stödfunktionen kommer att vara föremål för ett visst mått av politisk inriktning i den bemärkelsen att nationella intressen definieras och avmäts.

³² Nationella samordnare som statligt styrmedel, RiR 2016:5.

Frågorna kräver samordning mellan flera myndigheter under olika departement i Regeringskansliet och nära samarbete med säkerhetsmyndigheterna.

Ytterligare skäl är den policyutveckling som pågår inom EU bland annat med anledning av rådsrekommendationen om ökad forskningssäkerhet och dess uppmaning till medlemsländerna att inrätta nationella stödfunktioner för forskningssäkerhet. En ökad EU-samverkan och samordning i frågorna är trolig.

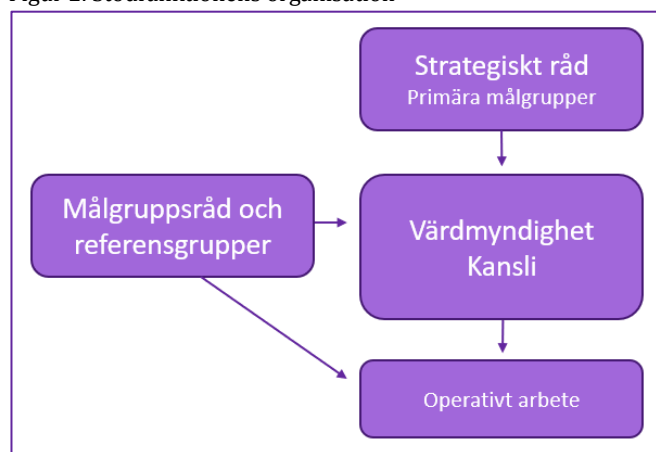
Vidare behöver stödfunktionen ge stöd till andra aktörer utöver universitet och högskolor. Stödfunktionen bör ge stöd till myndigheter, forskningsfinansiärer men även till andra aktörer inom bland annat innovationsekosystemet.

Ovan redovisade skäl bidrar till att ansvaret för att samordna en nationell stödfunktion i ett kansli bör ligga hos statliga finansiärer av utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten.

Kansliets organisation och roll

De myndigheter som utgör kansliet (virtuellt eller fysiskt) bör ha breda uppdrag relaterade till frågor som rör ansvarsfull internationalisering och ha trovärdighet i sektorn och innovationsekosystemet.

Figur 2. Stödfunktionens organisation

Kansliets roll

Kansliet är nationell kontaktpunkt och tillser att stödfunktionens uppgifter operationaliseras. Kansliet ansvarar för samverkan mellan myndigheter och målgrupper. Syftet är att skapa en gemensam arena för ansvarsfull internationalisering och att insatserna hänger ihop som en helhet.

Kansliet utför det dagliga arbetet i stödfunktionen i enlighet med stödfunktionens uppgifter och den strategiska inriktning som fastslås av

det strategiska rådet. Arbetet leds av den myndighet som har getts i uppdrag att vara stödfunktionens organisatoriska säte.

Stödfunktionens operativa arbete

För planering och utförande av det operativa arbetet kommer det att behövas olika operativa grupperingar. Som beskrevs i avsnittet om målgrupperna är målgrupperna också viktiga medskapare av stödfunktionens verksamhet och bör därför involveras i det operativa arbetet. De och andra aktörer bör också kunna ges i uppdrag att genomföra delar av stödfunktionens aktiviteter.

Operativt arbete i arbetsgrupper

Tillfälliga och stadigvarande arbetsgrupper etableras med tydliga uppdrag som koordineras av kansliet. Dessa grupper bör ledas och bemannas av för uppdraget relevanta representanter. Initialt finns behov av arbetsgrupper för att utveckla information/webbplats, uppdatera och utveckla riktlinjerna, finansiärskoordinering, samverkan med säkerhetsmyndigheter och praktisk planering och facilitering av mötesplatser, seminarier med mera.

Operativt arbete som utförs av målgrupperna eller av andra aktörer

Delar av stödfunktionens operativa arbete kan utföras av målgrupperna själva eller av andra aktörer. Det kan röra sig om lärosätesaktörer som Campus totalförsvaret, enskilda lärosäten, Stint eller andra aktörer. Stödfunktionen bör kunna finansiera större eller mindre insatser genom upphandling eller genom att ge uppdrag.

Myndigheterna bör få uppdrag i regleringsbrev eller instruktion

Uppdraget bör uttryckas i regleringsbrev eller instruktion för de myndigheter som förväntas utgöra stödfunktionens kansli. För att tydliggöra regeringens avsikt om en mer långsiktig lösning förordas uppdrag i instruktion. Omfattningen av arbetet inom stödfunktionens kansli bedöms vara så pass omfattande att det kan bli en resursfråga för dessa myndigheter. Vidare kan en del av arbetet med ansvarsfull internationalisering bedömas ligga utanför myndigheternas nuvarande kärnuppdrag. Om myndigheterna som ges i uppdrag att utgöra stödfunktionens kansli verkar under olika departement i Regeringskansliet förstärks behovet av tydlighet i uppdrag.

Uppdragen kan vara likalydande för de myndigheter som får uppdraget eller specificeras för respektive myndighet. Koppling bör dock göras till ett gemensamt uppdrag.

Hantera frågor av säkerhetskaraktär

Relevanta myndigheter med kunskap och uppdrag i civilförsvars-, sanktions-, säkerhets- och försvarsfrågor ges i uppdrag att bistå stödfunktionen i frågor av säkerhetskaraktär som inte tydligt är del av någon av den enskilda myndighetens egen myndighetsutövning.

Gemensamma och enskilda möten med säkerhetsmyndigheterna har genomförts. Intresset hos dessa myndigheter att bidra till arbetet med ansvarsfull internationalisering är stort. Säkerhetsmyndigheterna ser ett behov av att nå ut till universitet och högskolor i ett nationellt sammanhang. De har därför uttryckt att det finns särskilt stort värde av att medverka i stödfunktionens proaktiva delar som handlar om kunskaps- och förmågehöjande insatser. Säkerhetsmyndigheterna kommer att ha en viktig roll i det proaktiva arbetet.

Hantera inkomna frågor

Behov av att kunna svara på frågor av säkerhetskaraktär från lärosäten och andra aktörer har identifierats. Omfattningen av behovet är dock oklar. Med tanke på de behov som ändå har uttryckts behöver det finnas en möjlighet för lärosäten och myndigheter och andra aktörer att ställa frågor som rör säkerhetsfrågor de inte har tillräckligt underlag eller kompetens för att hantera själva.

En funktion för ställa frågor av säkerhetskaraktär till stödfunktionen bör därför inrättas. Frågefunktionen ska vara ett komplement till de proaktiva aktiviteterna. Den ska användas för frågor som målgrupperna bedömer inte går att lösa ut med hjälp av de proaktiva insatser stödfunktionen erbjuder.

Myndigheterna föreslår att en grupp av säkerhetsmyndigheter vid behov bistår stödfunktionen med att hantera dessa frågor. Att utnyttja eventuellt befintliga grupperingar bör övervägas. Gruppen av säkerhetsmyndigheter behöver bestå av myndigheter med olika ansvar inom civilförsvars-, sanktions-, säkerhets- och försvarsfrågor. Gruppen bör träffas med viss regelbundenhet och det behöver finnas beredskap att samlas med relativt kort varsel för att hantera inkomna frågor. Delar av eller alla personer som ingår i kansliet för stödfunktionen bör också vara säkerhetsklassade på lämplig nivå för att kunna delta i möten med gruppen.

I de fall det konstateras att en fråga hör hemma hos en av säkerhetsmyndigheterna tas den omhand i enlighet med de rutiner den myndigheten har. I de fall frågan gäller en problemställning där flera av säkerhetsmyndigheterna behöver uttala sig kan ett utlåtande ges. Utlåtandena kan inte vara ett beslut eller rekommendation utan endast ett underlag för frågeställaren att fatta ett eget självständigt beslut.

Exakt form eller status på utlåtandena behöver utredas vidare och utvecklas över tid.

Förslaget innebär inte att stödfunktionen ska ta över frågor som rör säkerhetsmyndigheternas ansvar att hantera inom de egna ansvarsområdena. Dessa ska hanteras enligt gängse ordning. De frågor som ska kunna ställas till en frågefunktion är alltså sådana som en frågeställare upplever osäkerhet om vilken myndighet som bör kontaktas eller andra gråzonsfrågor.

En rutin för hur frågor ska anmälas till frågefunktionen och hur erfarenheter som samlas genom att frågehanteringen delas med övriga delar av stödfunktionen behöver utformas.

Frågor som kommer in till frågefunktionen kommer att vara viktiga också i det proaktiva arbetet med information och kunskapshöjande insatser. Inkomna frågor kommer ge en fingervisning om vilka frågor som är svåra att hantera och som skulle behöva hanteras i det proaktiva arbetet. De kan också utgöra exempelfall som samlas på en webbplats.

Frågor till stödfunktionen först efter intern beredning

För att ställa frågor av säkerhetskaraktär genom stödfunktionen bör frågorna först ha hanterats inom ramen för organisationens egna rutiner för hantering av ansvarsfull internationalisering. Anledningen till det är att det är viktigt att lärosätet och andra aktörer bygger egen, institutionell, erfarenhet och kunskap om frågorna. Det kan endast göras om frågor hanteras genom interna rutiner.

Går frågor genom en intern rutin kan de dessutom i många fall lösas utan att behöva ställa frågan till stödfunktionen. På lärosätena finns det i de flesta fall både säkerhets- och exportkontrollansvariga som har kunskap om relevanta regelverk och myndigheters ansvarsområden.

För att kontakter med stödfunktionen i frågor som omfattas av sekretess ska fungera på ett säkert och tillförlitligt sätt bör lärosäten och andra aktörer ha en utpekad funktion som är kontaktpunkt mot stödfunktionen och säkerhetsmyndigheter i dessa frågor.

Stödfunktionen behöver kunna hantera sekretess men inte säkerhetsskyddsklassad information

En funktion för frågor av säkerhetskaraktär inom stödfunktionen behöver följa relevanta författningar, regler och interna bestämmelser. Beroende på frågan som inkommer kan flera olika författningar, regler och interna bestämmelser vara aktuella.³³

³³ Exempelvis Europakonventionen, tryckfrihetsförordningen, säkerhetsskyddslagen, offentlighets- och sekretesslagen, säkerhetsskyddsförordningen, och relevanta föreskrifter från exempelvis Säkerhetspolisen, MSB och Försvarsmakten. Detta är inte en uttömmande lista, beroende på aktörer eller områden som involveras kan andra författningar vara relevanta.

Huruvida frågor som inkommer i frågefunktionen kan komma att innehålla information som är säkerhetsskyddsklassificerad enligt säkerhetsskyddslagen (SSL)³⁴ behöver beaktas. Det skulle i så fall innebära att omfattande säkerhetsskyddsarbete behöver göras. Det finns för närvarande inte tillräckligt underlag för att konstatera att så kommer att vara fallet.

Säkerhetspolisens bedömning är att frågor som skulle kunna komma in till en frågefunktion inte kommer att vara av den arten att de behöver säkerhetsskyddsklassificeras. Däremot skulle frågor kunna innehålla information som är sekretessbelagd. Svaren, menar Säkerhetspolisen, kommer inte heller att innehålla information som är säkerhetsskyddsklassificerad.

Rutin behöver därför finnas på plats för hur frågor som innehåller sekretessbelagd eller på annat sätt är känslig information tas omhand i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen (OSL).³⁵ Det finns etablerade arbetssätt inom offentlig verksamhet som är tillämpningsbara i frågefunktionens sammanhang.

Däremot finns det inte anledning att i inledningskedet göra förberedelser för att kunna hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Erfarenheterna under stödfunktionens inledande arbete får utvisa om ytterligare åtgärder behöver vidtas för att kunna hantera denna typ av information.

Säkerhetsmyndigheterna bör få uppdrag i regleringsbrev eller instruktion
Regeringen bör överväga att förtydliga uppdraget i regleringsbrev eller instruktion för de myndigheter som förväntas bidra till den föreslagna gruppen av säkerhetsmyndigheter. Myndigheter är enligt förvaltningslagen skyldiga att samverka med andra myndigheter inom sina verksamhetsområden³⁶ men blir omfattningen av samverkan inom gruppen stor kan det bli en resursfråga för dessa myndigheter. Vidare skulle ett aktivt deltagande i gruppen kunna bedömas ligga utanför myndigheternas kärnuppdrag. Det faktum att myndigheterna som föreslås ingå i gruppen som hanterar frågor av säkerhetskaraktär verkar under olika departement inom Regeringskansliet förstärker behovet av tydlighet i uppdrag.

³⁴ Säkerhetsskyddslag (2018:585), SFS 2018:585.

³⁵ Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), SFS 2009:400.

³⁶ Förvaltningslag (2017:900), 8 §, SFS 2017:900

Resursbehov och finansiering av stöd

Stödfunktionen finansieras inledningsvis med sju miljoner kronor årligen för att etablering och drift.

Ett initialt årligt resursbehov för att etablera en effektiv stödfunktion uppskattas till sju miljoner kronor. Denna uppskattning baseras på de totala insatser som krävs från olika myndigheter, inklusive de som ingår i kansliet samt övriga myndigheter som bidrar aktivt till stödfunktionen.

Givet att det är en ny verksamhet som ska etableras och omfattningen av stödfunktionens arbete är svår att förutse bör det finnas beredskap för både upp- och nedskalning av organisationen samt justering utifrån ambitionsnivå. Verksamheten behöver kunna ställa om för att möta förändrade behov som kan innebära större eller mindre kostnader.

Medel som tilldelas stödfunktionen bör vara möjliga att använda för olika ändamål, bland annat för att bekosta personal, upphandlingar, aktiviteter och bidrag. Stödfunktionen bör ges möjlighet att själv analysera och prioritera aktiviteter inom ramen för tilldelad budget.

Kostnader för personella resurser

Antalet årsarbetskrafter i den nationella stödfunktionen beror på hur mycket den själv kommer att utföra och hur mycket som kan utföras av andra aktörer. Det beror också på i vilket skede av etablering av stödfunktionen är. Det första året kommer mer arbetstid behöva läggas på etablering än de nästföljande. Uppskattat antal årsarbetskrafter är inledningsvis mellan två och fyra.

Kostnader för det operativa arbetet

Det handlar om finansiering av stödfunktionens operativa arbete såsom tillgängliggöra information, konferenser och seminarier, utbildningar och möjliggörande av olika mötesplatser samt kostnader kopplade till möten med mera.

Flera av aktiviteterna kan med fördel genomföras av andra aktörer med finansiering från stödfunktionen. Finansiering kan ske genom uppdrag, utlysning eller medfinansiering av aktiviteter.

En del av de initiala kostnaderna förväntas gå till uppbyggnaden av en funktionell webbplats med relevant information och stöd. Vidare kan inköp av stödverktyg/licenser för stödverktyg, exempelvis för bakgrundskontroll, komma att bli aktuellt.

Stöd till implementering av rutiner och organisation

För att underlätta den initiala implementeringen av rutiner och arbetssätt bör medel avsättas för implementeringsstöd. Medlen, som

utlyses, ska ses som en stimulans till universitet och högskolor att utveckla egen förmåga och beredskap att arbeta med frågorna.

Kostnader för omvärldsbevakning, analys och datainsamling

Stödfunktionen bedöms i viss mån kunna utföra egen omvärldsbevakning, analys och datainsamling, men ser framför allt behov av att kunna inhämta kunskapsunderlag från andra. Det kan ske genom uppdrag eller upphandling.

Ett nollbudgetalternativ

Förutsatt att ansvaret för stödfunktionen ligger på någon av plintmyndigheterna kan en begränsad del av de föreslagna uppgifterna ovan göras utan ytterligare finansiering genom att föra över medel avsatta för finansieringen av Plint. Medlen avsatta för Plint kan också kombineras med finansieringsförslaget.

Plint har finansierats med 3 miljoner årligen vilket har finansierat aktiviteter och delar av personalkostnader för de fem myndigheterna som ingår.

Visst arbete med gemensamma mötesplatser och seminarier skulle kunna genomföras genom omfördelning av Plints budget. Men det eftersträvarsvärda målet att åstadkomma en nationell samling och en gemensam kompetens- och förmågehöjning skulle vara svårare att åstadkomma.

Följ upp stödfunktionen efter tre år

En grundlig uppföljning av stödfunktionens verksamhet utförs efter tre år.

Förutsättningarna för arbete med ansvarsfull internationalisering förändras över tid och arbetet med ett nationellt stöd är oprövat. Det innebär att verksamheten behöver vara flexibel och kunna förändras över tid.

Stödfunktionens arbete bör därför följas upp årligen i syfte att justera inriktningen på arbetet för att säkerställa att stödfunktionen gör rätt saker, har rätt kompetens och är rätt dimensionerad. Information om hur stödfunktionens stöd används, hur riktlinjerna fungerar, hur processer fungerar, vilka typer av ärenden som hanteras et cetera bör samlas och analyseras.

Utöver en kontinuerlig uppföljning bör en mer grundlig uppföljning av verksamheten genomföras efter tre år för att avgöra om stödfunktionen uppfyller uppsatta mål.

Implementering

Snabb uppstart i flera steg

En snabb uppstart i flera steg förordas. Alla åtgärder eller organiseringen av dem kan inte beskrivas i detalj utan behöver utvecklas över tid. Inledande fokus för stödfunktionen bör vara på proaktiva åtgärder för att nå det övergripande målet med stödfunktionen.

- Genomföra aktiviteter som bidrar till att universitet och högskolor, finansiärer och säkerhetsmyndigheter har en gemensam problembild och kunskapsbas.
- Samla information om ansvarsfull internationalisering. Det ska vara lätt att hitta information om frågor som rör ansvarsfull internationalisering. Inledningsvis bör fokus ligga på de föreslagna riktlinjerna för ansvarsfull internationalisering och att samla information om relevanta lagar och regler samt befintliga verktyg.
- Utveckla, uppdatera och publicera de vägledande nationella riktlinjerna.
- Arrangera seminarier och workshops med fokus på att få till stånd en gemensam problembild och kunskapsbas.
- Tillhandahålla fysiska mötesplatser och utveckla digitala mötesplatser.
- Hantera frågor kring ansvarsfull internationalisering och bygga samling av exempelfall.

Finansiering av forskning och innovation

Den existerande finansiärsgruppen behöver fortsätta det inledda arbetet med att ta fram underlag för hur finansiärer så långt som möjligt kan ha en koordinerad ansats för hur frågor om ansvarsfull internationalisering hanteras i utlysningar. Underlaget förankras och sprids till övriga statliga och privata finansiärer.

Hantera frågor av säkerhetskaraktär

För att utforma de praktiska förutsättningarna för en frågefunktion krävs ytterligare utredande arbete, vilket bör inledas i ett tidigt skede.

Referenser

Europeiska unionen (EU). COUNCIL RECOMMENDATION on enhancing research security, 2024/0012

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Geopolitisk spenning og internasjonalt kunnskapssamarbeid - En kvalitativ studie av erfaringer i norske fagmiljø, rapport nr. 12/2024

Government of Canada. Progress Report on the Implementation of Canada's National Security Guidelines for Research Partnerships and Supporting Research Security Efforts.

<https://science.gc.ca/site/science/sites/default/files/documents/2023-11/1077-progress-report-2021-2023-23nov2023.pdf>

Regeringen/Regeringskansliet

- Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende universitet och högskolor U2023/03645 (delvis), U2023/03658
- Remiss av delredovisning av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten U2024/01012
- Remiss av promemoria: Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor U2024/00153
- Universitetskanslersämbetets remissvar över Ansvarsfull internationalisering. Delrapportering av ett regeringsuppdrag (UHR Rapport 2024:1)
- Uppdrag att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten, U2023/02127
- Uppdrag till Försvarsmakten och Verket för innovationssystem att initiera och genomföra ett innovationsprogram för civil-militära synergier, Fö2024/00021
- Uppdrag till Försvarsmakten och Verket för innovationssystem avseende Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA), Fö2023/01286
- Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor U2024/00153

Riksdagen

- SFS 1992:1434. Högskolelag
- SFS 1993:100. Högskoleförordning
- SFS 2009:400. Offentlighets- och sekretesslag
- SFS 2012: 811. Förordning med instruktion för Universitets- och högskolerådet
- SFS 2017:900. Förvaltningslag

- SFS 2018:585. Säkerhetsskyddslag

Riksrevisionen

- Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata, (RiR 2023:20) <https://www.riksrevisionen.se/granskningar/granskningsrapporter/2023/informationssakerhet-vid-universitet-och-hogskolor---hanteringen-av-skyddsvarda-forskningsdata.html>
- Nationella samordnare som statligt styrmedel, (RiR 2016:5) <https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2016/nationella-samordnare-som-statligt-styrmedel.html>

Statens offentliga utredningar (SOU). Förnya taktiken i takt med tekniken – förslag för en ansvarsfull, innovativ och samverkande förvaltning, Slutbetänkande av Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet), SOU 2022:68

Schwaag Serger, S & Shih, T. (2024). Finding effective and acceptable approaches to managing international collaborations in a geopolitically turbulent world. Lunds universitet

Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Vinnova. Ansvarsfull internationalisering – Delrapport av ett regeringsuppdrag, (2024) https://www.uhr.se/globalassets/uhr.se/publikationer/2024/ansvarsfull-internationalisering_uhr-2024_1.pdf

Vetenskapsrådet. Underlag till Sveriges strategi för kvantteknologi, dnr 3.1-2024-06047

Vinnova. Schwaag Serger, S och Hellström, J. 2022. Support for risk management regarding international research and innovation activities: a feasibility study. Dnr. 2021-04406

Webbresurser

Campus totalförsvaret. Örebro universitet. <https://www.oru.se/samverkan/campus-totalforsvar/>

Casi. Lunds universitet. <https://www.medarbetarwebben.lu.se/forska-och-utbilda/globalt-engagemang-och-internationella-fragor/globalt-ansvarsfullt-engagemang/casi-projektet>

Exportkontrollföreningen. exportkontrollforeningen.se/cecm-utbildning-del-i-grunder-sverigeusa-pda-km-2/

Försvårshögskolan. www.fhs.se/utbildningar/hot-och-riskhantering.html

Högskolepedagogiskt lyft. Universitets- och högskolerådet.
<https://hpu.uhr.se>

Linköping science park linkopingsciencepark.se/sakra-din-plats-pa-kostnadsfri-utbildning-i-cybersakerhet-vid-liu/

Stint finansierar etablering av två forskargrupper inom ansvarsfull internationalisering <https://www.stint.se/2024/09/23/stint-finansierar-etablering-av-tva-forskargrupper-inom-ansvarsfull-internationalisering/>

Sveriges unga akademi. sverigesungaakademi.se/forskningspolitik/sua-arrangerade-vetenskaplig-salong-om-dual-use-forskning/

Sveriges universitets- och högskoleförbund.
<https://suhf.se/arbetsgrupper/suhfs-program-for-ledare-i-akademin/>

Säkerhets- och försvarsföretagen soff.se/event/kurs-i-sakerhetsskyddad-upphandling-i/

Verksamt.se. <https://verksamt.se/>

Övriga referenser

Referenser till bilaga 5, *Andra länders lösningar på stödfunktion*, finns i slutet av bilaga 5.

Bilaga 1:

Regeringsuppdraget, U2023/02127

Uppdrag att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten

Regeringens beslut

Regeringen ger Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas. I uppdraget ingår dels att ta fram vägledande nationella riktlinjer, dels att föreslå hur ytterligare former av stöd för bl.a. kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan lärosäten och statliga forskningsfinansiärer samt andra berörda myndigheter och organisationer kan utvecklas och utformas.

Myndigheterna ska senast den 31 mars 2024 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) lämna en gemensam skriftlig delredovisning av den del av uppdraget som omfattar att ta fram vägledande nationella riktlinjer och en plan för arbetet med att föreslå ytterligare former av stöd för ansvarsfull internationalisering. En gemensam skriftlig slutredovisning av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 december 2024. I slutredovisningen ska ingå förslag på hur riktlinjerna över tid kan följas upp och utvecklas. Uppdraget och redovisningarna ska samordnas av Universitets- och högskolerådet.

Närmare om uppdraget

De vägledande nationella riktlinjerna och föreslaget stöd ska bidra till att främja ansvarsfull internationalisering där internationella samarbeten bedrivs så öppet som möjligt och så säkert som nödvändigt samt där öppenhet och säkerhet förstås som kompletterande och ömsesidigt förstärkande aspekter. De ska även bidra till att stärka skyddet för såväl grundläggande akademiska värderingar som för personal, studenter, forskningsresultat och andra tillgångar.

Riktlinjerna ska ge vägledning för lärosätenas och de berörda myndigheternas internationella samarbeten och vara ett hjälpmedel för

att göra bedömningar av pågående och potentiella internationella utbildnings och forsknings-samarbeten. De förslag på former av stöd som lämnas ska kunna bidra till tillämpning av riktlinjerna inklusive ökad kunskap och medvetenhet om risker med internationellt samarbete och ökad förmåga att bedöma och hantera dessa risker.

Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Vinnova ska genomföra uppdraget i nära samarbete med statliga forskningsfinansiärer och lärosäten. Internationella samarbeten inom utbildning, forskning och innovation involverar även många andra aktörer som är viktiga för ett välfungerande och säkert forsknings- och innovationssystem. Myndigheterna ska därför vid genomförande av uppdraget föra en dialog med andra myndigheter, organisationer och aktörer som kan bidra med kompetens och erfarenheter, såväl nationellt som internationellt, särskilt Försvarmakten, Säkerhetspolisen och Inspektionen för strategiska produkter. Hänsyn bör även tas till hur riktlinjerna och föreslaget stöd kan bidra till, och påverkar, samverkan mellan offentliga och privata utbildnings-, forsknings- och innovationsaktörer. Myndigheterna bör t.ex. identifiera behovet av och möjligheterna att tillgängliggöra det föreslagna stödet för andra aktörer än statliga myndigheter och lärosäten.

Arbetet ska koordineras med det myndighetssamarbete som sker genom Plattformen för internationalisering (Plint). Myndigheterna ska även beakta andra nationella initiativ i fråga om ansvarsfull internationalisering, särskilt det arbete som görs inom Sveriges universitets- och högskoleförbund och Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning.

Skälen för regeringens beslut

Internationellt samarbete inom högre utbildning och forskning är i många fall avgörande för excellent forskning och innovation. Regeringen vill skapa goda förutsättningar att nyttiggöra forskningsresultat i såväl offentlig sektor som i näringslivet samt att på ett säkert sätt bidra till svensk konkurrens- och motståndskraft. I en alltmer osäker och polariserad värld finns geopolitiska utmaningar där öppenhet och samarbete riskerar att utnyttjas av främmande makt. Öppenhet bör utgöra grunden i internationellt samarbete, samtidigt som det behöver finnas en medvetenhet om behovet av att skydda nationella intressen, kunskap och teknik.

Högre utbildning och forskning ska präglas av akademisk frihet, öppenhet och av forskares möjligheter att fritt dela resultat t.ex. med forskare i andra länder. Dessa värden ska värnas och skyddas. Många andra länder har redan vidtagit åtgärder för ansvarsfull internationalisering, t.ex. i form av nationella riktlinjer eller stödfunktioner, med fokus på att stärka säkerheten inom

forskningsverksamheten samtidigt som internationellt samarbete fortsatt kan stimuleras. Det är viktigt att Sverige i detta avseende utvecklas i takt med omvärlden.

Svenska universitet och högskolor, forskningsfinansiärer och andra aktörer arbetar aktivt med ansvarsfull internationalisering och säkerhetsskyddsarbetet har intensifierats under senare år. Arbetet med ansvarsfull internationalisering och skyddet av svensk utbildning, forskning och innovation är ett gemensamt ansvar för universitet och högskolor, forskningsfinansiärer och regeringen. Nationella riktlinjer och stöd för kunskaps- och erfarenhetsutbyte kan bidra till att främja och utveckla arbetet så att internationella samarbeten kan ske på ett långsiktigt säkert och hållbart sätt.

Mot denna bakgrund bör Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Vinnova ges i uppdrag att föreslå hur arbetet med ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation som bedrivs på universitet och högskolor, hos statliga forskningsfinansiärer och andra myndigheter kan främjas.

På regeringens vägnar

Mats Persson

Erik Kyhlberg

Bilaga 2: Genomförda dialogmöten

Coordinated Assessment for Strategic Internationalisation, Casi
Center for International Academic Collaborations, KIWi/DAAD (DE)
Campus totalförsvaret
Center for responsible internationalisation and research security
Dialogmöte forskningsprojektet Finding effective and acceptable approaches to managing international collaborations in a geopolitically turbulent world
Dialogmöte Göteborgs universitet
Dialogmöte Högskolan i Jönköping
Dialogmöte Karolinska institutet
Dialogmöte Kungliga tekniska högskolan. KTH
Dialogmöte Luleå tekniska universitet
Dialogmöte Malmö universitet
EU-kommissionen: DG Research and Innovation, RTD
Kommittén för teknologisk innovation och etik, Komet
Migrationsverket
Plattform för internationalisering
Regeringskansliet
Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Stint
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF: Expertgruppen för arkiv och informationshantering, Expertgruppen för fastighets- och säkerhetsfrågor, Expertgruppen för internationalisering, Rådgivande grupp för globala frågor
Strider (US)
Säkerhetsmyndigheter: Försvarets materielverk, Försvarsmakten, Inspektionen för strategiska produkter, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Säkerhetspolisen, Totalförsvarets forskningsinstitut.
The U.S. National Science Foundation, NSF (US)
Universitetskanslersämbetet, UKÄ

Medverkan i konferens/seminarium/workshop

Euraxess. Presentation av regeringsuppdraget om ansvarfull internationalisering och delrapporten.
Kungliga tekniska högskolan, KTH. Seminarium om ansvarfull internationalisering.
Nor-core. Paneldiskussion på konferensen Advancing Responsible International Collaboration in Research, Innovation, and Higher Education.
Regeringsuppdraget om ansvarfull internationalisering. Dialogwebbinarium för lärosäten och berörda myndigheter.
Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Stint, och regeringsuppdraget om ansvarfull internationalisering. Nordisk workshop om ansvarfull internationalisering,

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Stint. Rundabordssamtal om ekonomisk säkerhet, forskning och innovation.
Sveriges universitets- och högskoleförbunds högre ledarprogram, HeLP. Presentation av regeringsuppdraget om ansvarfull internationalisering och delrapporten.
TAFTIE. Nätverkande workshop på temat Responsible Internationalisation.
The Academic Cooperation Association, ACA. Workshopserie på temat Responsible internationalisation and knowledge security.
The Polish National Agency for Academic Exchange och UK Science & Innovation Network. Paneldiskussion på the 2nd Internationalisation Congress in Warsaw.

Bilaga 3: Sammanfattning av remissvaren på delrapporten

Strukturerat och samordnat arbete välkomnas ...

Remissvaren³⁷ visar på en utbredd samsyn kring internationaliseringens centrala roll, och vikten av att arbeta strukturerat och samordnat med ansvarsfull internationalisering inom forskning och utbildning. Det arbetet behöver involvera olika aktörer. En majoritet stödjer idén om en tredelad struktur, med en övergripande nationell inriktning och lokalt ansvar, som möjliggör samverkan och verksamhetsnära vägledning.

... och problematiseras utifrån frihetsaspekter och resursfrågor

Ansvarsfördelningen är en komplex fråga som genomgående finns närvarande i remissvaren. Utgångspunkten att lärosätenas institutionella autonomi och akademisk frihet måste värnas är den enskilda aspekt som understryks mest. Att systemet inte får bli för byråkratiskt och resurskrävande eller med omständliga uppföljningsmekanismer framförs brett. Lärosätena uttrycker överlag något större tveksamhet till olika delar i det föreslagna systemet än andra. En strukturerad konsekvens- och riskanalys efterfrågas också.

Säkerhet är centralt men bör inte överskugga bredare perspektiv

Ingen ifrågasätter att säkerhetsaspekter är centrala, men förslagets säkerhetsfokus behöver kompletteras anser många. En övergripande synpunkt är att komplexiteten i begreppet ansvarsfull internationalisering behöver beaktas mer.³⁸ Potentiella målkonflikter lyfts också brett. Både lärosäten och forskningsfinansiärer påtalar att internationaliseringens vinster och möjligheter behöver beaktas tydligare, som kunskapsdelning, kvalitet i utbildning och forskning; vetenskapsdiplomati och demokratiaspekter samt svensk välfärd och konkurrenskraft.

En långsiktig nationell policy ger tydlighet men politisering är en risk

Den nationella policyn välkomnas i stort för att kunna bidra med tydlighet och enhetlighet. Parallellt med vikten av en bred politisk

³⁷ 55 remissvar inkom från 62 instanser. 52 organisationer gav synpunkter: 34 lärosäten, 11 säkerhets- och tillsynsmyndigheter och 8 forskningsfinansiärer, samt SFS.

³⁸ Andra aspekter som nämns är mänskliga rättigheter, jämlikhet, mångfald, ekologisk och social hållbarhet, global utveckling.

förankring för stabilitet och långsiktighet, påtalas samtidigt en risk för politisering av lärosätenas internationella verksamhet inom forskning och utbildning. Uppfattningen att lärosätena bör kunna organisera sitt arbete utan uttryckliga policydirektiv finns också.

Riktlinjer och stödfunktioner finns och behöver utvecklas

Föreslaget om nationella riktlinjer välkomnas brett av alla aktörer som princip, för gemensam struktur, kultur och bedömning av målkonflikter. Mycket görs redan bland lärosätena, inte minst genom SUHF.³⁹ Vissa menar att i synnerhet mindre lärosäten kan vara hjälpta av ett vidareutvecklat system. I remissvaren förs olika resonemang om de nationella riktlinjernas utformning. Antingen att de formuleras allmänt för att bli relevanta för både lärosäten och forskningsfinansiärer, eller att de separeras för att anpassas till olika verksamheter. En risk som påtalas är om systemet blir så omfattande och betungande att det avskräcker från internationellt samarbete. Både lärosäten och finansiärer menar att en löpande dialog mellan olika aktörer är en förutsättning för bra utformning.

Lokala riktlinjer betraktas som en nödvändig och självklar del, oavsett om det är den primära nivån för riktlinjerna eller som ett komplement till riktlinjer på nationell nivå.

En stödstruktur ses också genomgående som avgörande i systemet, även om ses uppfattas som oklart avseende organisation och uppdrag. Viktiga funktioner som nämns är expertkompetens, rådgivning, samverkan och kunskapsutbyte. Befintligt arbete och material (från SUHF, STINT m fl) bör tas tillvara. En synpunkt är att ett välfungerande stödsystem kräver god insyn i många skilda verksamheter. Möjligheten med olika expertnoder välkomnas också som en lämplig del i utformningen och får resonans hos flera berörda expertorganisationer.

Olika perspektiv på ansvar, utformning och betoning

Aktörsgrupperna fokuserar något olika i sina svar. Inte minst när det gäller systemets utformning, ansvar och befogenheter är bilden komplex med olika uppfattningar om för- och nackdelar:

- **Lärosätenas eget ansvar och rådighet betonas.** De anser att de själva bör ha en central roll i utformning av såväl sina riktlinjer som stödstruktur. Många förordar att de även fortsättningsvis bör ha ett huvudansvar, där SUHF har haft och bör ha en viktig roll. Argumenten handlar inte bara om att säkerställa ett meningsfullt och effektivt innehåll, utan betonar även att ansvar, rådighet och befogenheter behöver följas åt och stärkas, samt att subsidiaritetsprincipen bör tillämpas. I samma

³⁹ Nära hälften av lärosätena ställer sig uttalat bakom SUHF:s remissvar.

anda förespråkas vägledning och tillit snarare än bindande riktlinjer, samt att säkerställa hög relevans, rätt detaljnivå samt att alla får rätt stöd. I SUHF:s remissvar, som nära hälften av lärosätena uttryckligen ställer sig bakom, betonas de här sakerna. Den menar att, *om* det ska finnas gemensamma riktlinjer på nationell nivå så bör de formuleras i gemensam beredning.

- **Forskningsfinansiärerna roll och ansvar kommenteras med olika, delvis motsägande synpunkter.** Å ena sidan förordas att vissa säkerhetsaspekter borde finnas i finansiärernas utlysningar och bedömningssystem. Ett förslag är att forskningsansökningar ska redogöra för om aktiviteter kan rymma känsliga säkerhetsaspekter, med kort motivering. Å andra sidan förordar vissa att lärosätena bör ansvara för bedömningen utifrån deras kompetens och ansvar. En forskningsfinansiär betonar utmaningen i att bedömningarna görs av forskare vars huvudkompetens ligger i att bedöma forskningskvalitet. SUHF betonar dock att finansiärerna bör ha en central roll, både i dialogen med andra myndigheter och hur internationella samarbeten bör bedömas. Deras expertkompetens föreslås även tas tillvara i systemet, exempelvis i en rådgivande expertnod.
- **Säkerhets- och tillsynsmyndigheterna betonar säkerhetsaspekter och regelverk som centralt i systemet.** Exempelvis nämns personsäkerhet, informationssäkerhet, säkerhetsskydd, immateriella tillgångar, utländska direktinvesteringar och exportkontroll. Försvarsmakten understryker att ansvarsfrågan är fundamental ur ett säkerhetsperspektiv och betonar vikten av gemensamt, snarare än uppdelat ansvar. De förordar utpekade ansvarsroller mellan forskningsfinansiärer, lärosäten, enskilda forskare, samt tydliga riktlinjer som ska följas. Bland alla aktörer uttrycks att säkerhets- och tillsynsmyndigheterna har en viktiga funktioner som rådgivande och ansvariga utifrån sina expertområden. Flera lärosäten kommenterar också att de inte kan eller bör ta över avancerade expertuppgifter kring säkerhetsfrågor.

Nyckelfaktorer för framgångsrik utformning av systemet

- Institutionell autonomi och akademisk frihet måste värnas.
- En väl övervägd ansvarsfördelning mellan aktörer betonas.
- Expertstöd, samverkan, råd och kunskapshöjning behövs.
- Anpassbarhet efter förändrade förutsättningar är viktigt.
- Systemet får inte bli för administrativt tungt och resurskrävande.

- Öppen vetenskap och kunskapsdelning måste värnas som en del av det öppna samhället.
- Systemet får inte bli så omfattande att det avskräcker från internationellt samarbete.

Aspekter i delrapporten som bör hanteras framöver

- Delrapportens säkerhetsfokus bör balanseras med andra ansvarsaspekter, samt möjligheter och vinster av internationalisering.
- Betoningen på forskning bör balanseras med aspekter på utbildning.
- Systemet behöver respektera lärosätenas bredd av verksamheter. Både för att säkerställa rätt stöd och för att undvika att systemet skapar onödiga hinder.
- Relaterat arbete inom EU och internationellt bör lyftas in mer.
- En strukturerad konsekvens- och riskanalys av föreslagen är viktigt.
- En del otydligheter och felskrivningar pekades ut och bör åtgärdas.

Bilaga 4:

Pilotprojektbeskrivningar

Göteborgs universitet

Pilotprojekt - Utveckla kompetens för ansvarsfull internationalisering
Bidrag från Vinnova: 100 000 kronor
Projektets löptid: augusti 2024 - mars 2025

Syfte och mål

Detta pilotprojekt syftar till att utveckla en serie workshops/seminarier om ansvarsfull internationalisering riktade till forskare, institutions- och fakultetsledningar på Göteborgs universitet som beslutar om, och bedriver, internationella samarbeten. Målsättningen är att bidra till ökad samverkan, kvalitetssäkring, kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte kring ansvarsfull internationalisering.

Förväntade effekter och resultat

1) kvalitetssäkring, kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte kring ansvarsfull internationalisering 2) ökad samverkan mellan olika expertfunktioner inom lärosätet. 3) inventera behov och utforska former för en ändamålsenlig intern process, organisation och stöd för ansvarsfull internationalisering vid universitetet. 4) koncept för hur stora lärosäten och organisationer kan arbeta med kompetenshöjande insatser utifrån de vägledande nationella riktlinjerna.

Planerat upplägg och genomförande

November 2024: Universitetsgemensamt kvalitetsseminarium på temat ansvarsfull internationalisering. Kvartal 1, 2025: En fördjupande workshop med universitetets dekaner och prefekter. Workshopen kommer att utgå ifrån de vägledande nationella riktlinjerna och den slutrapporten av regeringsuppdraget om ansvarsfull internationalisering som väntas komma i december i år.

Karolinska institutet

Projektförslag från KI till Vinnova - pilotprojekt om ansvarsfull internationalisering
Bidrag från Vinnova: 89 500 kronor
Projektets löptid: augusti 2024 - februari 2025

Syfte och mål

Testa en stödstruktur vid KI för forskare och administrativ personal som behöver stöd i beslut kring internationella samarbetsprojekt. Etablera en stödgrupp som ska träffas regelbundet och diskutera aktuella internationella samarbetsprojekt. Utveckla en arbetsmodell med tydliga riktlinjer för hur gruppen ska fungera och vilka ärenden som ska diskuteras. Bjud in extern expert som bollplank/kunskapskälla. Arrangera med stödgruppen/delar av stödgruppen ett studiebesök under hösten 2024.

Förväntade effekter och resultat

Testat en stödstruktur. Diskuterat med relevanta delar av organisationen hur en stödstruktur kan fungera. Ökat kompetensen kring ansvarsfull internationalisering och medvetenheten kring behovet av en stödstruktur. Etablerat en arbetsrutin för hantering av komplexa internationella samarbetsprojekt.

Planerat upplägg och genomförande

Fas 1 etablera stödgruppen. Fas 2 etablera en arbetsmodell. Fas 3 modelltestning inkl bjuda in extern expert & arrangera med stödgruppen en studieresa till ett annat universitet i Europa som har utvecklad en välfungerade struktur. Fas 4 utvärdering och vidareutveckling Februari 2025: Projektet avslutas och slutrapporteras till Vinnova.

Luleå tekniska universitet

Ansvarsfull internationalisering vid LTU - Från teori till praktik och från praktik till teori

Bidrag från Vinnova: 98 500 kronor

Projektets löptid: augusti 2024 - mars 2025

Syfte och mål

Fram till våren 2025 kommer LTU skapa bättre processer för att kunna hantera frågor som rör ansvarsfull internationalisering. Syfte med pilotprojektet är att undersöka hur sådana processer ska skapas - målet är att skapa pragmatiska processer som kommer fungera i framtiden. Sedan april 2024 har LTU bestämt om två processledare som kommer driva processen framåt. Det finns en intern referensgrupp, och allt rapporteras till Rektors Strategiska Råd för Internationalisering. Önskvärt resultat av projektet är en katalog av lärdomar och en spridning av lärdomar både inom LTU och utanför.

Förväntade effekter och resultat

Att förbättra all personals kritiska tänkande i frågor som rör ansvarsfull internationalisering kommer att vara den främsta effekten av processen. Vi lever i en mycket politiserad värld, och även om universiteten är autonoma, är inget universitet immunt mot de politiska krafterna som påverkar vårt arbete. Det är viktigt för vår personal att känna sig trygga för att kunna utföra sitt uppdrag och det är därför vi skapar processer som kommer minimera riskerna.

Planerat upplägg och genomförande

Vi planerar att genomföra några resor till våra partners i ett utbildningssyfte. Internt diskuterar vi bästa upplägg för en pragmatisk process som kommer ge ett bra stöd till våra medarbetare. Med begränsade resurser och ofta begränsad information när det kommer till djupet i internationella aktiviteter, är det ytterst viktigt att utbilda sin personal om situationer när de behöver söka ytterligare hjälp från någon annan i organisationen. Därför planerar vi också större informationsinsatser på varje institution.

Malmö universitet

Ansvarsfull internationalisering på Malmö universitet

Bidrag från Vinnova: 100 000 kronor

Projektets löptid: augusti 2024 - november 2024

Syfte och mål

Projektet kommer att utveckla ett självskattningsschema som planeringsverktyg för forskare som skriver ansökningar till externa finansiärer för projekt med utländska samarbetspartner. En generell utmaning är att få forskarna att ta mer ansvar för en ansvarsfull Internationalisering i just deras specifika projekt samtidigt som det inte ska bli alltför betungande utan istället stärka forskarna i samarbetet med internationella aktörer.

Förväntade effekter och resultat

Planeringsverktyget är ett första steg mot att hitta ett effektivt sätt att förankra en ansvarsfull internationalisering i forskningsansökningars praxis. Målet är att verktyget blir ett självskattningsschema som redan under planeringsprocessen stöttar forskarnas avvägningar och skapar förutsättningar för implementeringen av en ansvarsfull internationalisering. Därefter utformas ett planeringsverktyg för att underlätta ansökningsarbetet och tydliggöra olika aspekter som behöver beaktas vid internationella forskningssamarbeten.

Planerat upplägg och genomförande

Målgruppen är forskare på Malmö universitet. Metoden är att inledningsvis genom intervjuer utreda vilka frågor som vanligen uppstår bland forskarna under sådana ansökningsprocesser. Dessa erfarenheter jämförs sedan med de nationella riktlinjer som utvecklats som ett resultat av Regeringsuppdraget Ansvarsfull Internationalisering. Motbakgrund av den erhållna kunskapen utformas därefter ett lärosätessanpassat planeringsverktyg för att underlätta ansökningsarbetet och tydliggöra olika aspekter som behöver beaktas vid internationella forskningssamarbeten.

Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Ansvarsfull internationalisering vid etablering av internationella utbildningssamarbeten Bidrag från Vinnova: 95 000 kronor
Projektets löptid: augusti 2024 - mars 2025

Syfte och mål

Syftet med projektet är att öka medvetenheten och förståelsen för ansvarsfull internationalisering med fokus på utbildningssamarbeten, samtidigt som vi säkerställer att internationaliseringens möjligheter nyttjas med så få begränsningar som möjligt på lärosätet. Målet är att ta fram ett förslag på en effektiv, hållbar organisation anpassad även för små till medelstora lärosäten för att kunna integrera informationsinhämtning, myndighetssamverkan, riskbedömningar och en tydlig beslutsprocess vid målkonflikter med fokus på internationella utbildningssamarbeten.

Förväntade effekter och resultat

Det förväntade resultatet på kort sikt är att riskbedömningar och kriterier utökas och naturligt integreras inom existerande processer för internationella utbildningssamarbeten, samt att kunna provtrycka och sedan etablera en organisation för informationsinhämtning, myndighetskontakter och hantering av eventuella målkonflikter med en tydlig eskaleringskedja och beslutsprocess. Långsiktiga nyttor som uppstår är att vi förankrar och sprider en kultur där vi arbetar så öppet som möjligt och så säkert som nödvändigt med allt internationaliseringsarbete på lärosätet.

Planerat upplägg och genomförande

För att nå syfte och mål kommer vi genomföra studiebesök, benchmarking och informationsinhämtning från andra lärosäten och myndigheter. Workshops med verksamhetsstöd och fackhögskolerepresentanter kommer att anordnas för att sprida lärdomar från studiebesöken och delrapporten men även för att göra case övningar och träna oss i riskbedömningar, se över vilken typ av

information vi själva kan ta fram, vilka myndigheter vi behöver ta kontakt med för genomförande av riskbedömningarna och för att kunna testa vår process och organisation samt hur vi ska hantera målkonflikter.

Bilaga 5: Andra länders lösningar på stödfunktion

För att bättre förstå hur Sverige kan utforma en effektiv stödfunktion för ansvarsfull internationalisering har en internationell jämförelse genomförts. Denna bilaga belyser hur ett urval av länder har adresserat liknande utmaningar genom nationella stödfunktioner och policyinitiativ.

Analysen baseras på ett systematiskt ramverk för att karaktärisera och jämföra hur olika länders lösningar på stödsystem baseras på strategier för och förhållningssätt till forskningssäkerhet, kunskapssäkerhet och ansvarsfull internationalisering. Ramverket har baserats på tio parametrar som täcker centrala aspekter, från policyns mål och governance-strukturer till riskbedömning, implementeringsmekanismer och samarbetsmodeller.

Jämförelse mellan olika länders strategier och stödfunktioner

En viktig del av analysen har varit att identifiera nationella policytypologier baserat på hur förhållningssättet och stödsystemet i olika länder balanserar å ena sidan säkerhetskrav och å andra sidan behovet av internationellt samarbete. Tabellen nedan sammanfattar analysen, där de olika ländernas modeller har kategoriserats som Restriktiva, Balanserade eller Samarbetsorienterade beroende på avvägningen mellan säkerhet och samarbete.

Land	Typologi	Motivering
USA	Restriktiv	Strikta säkerhetsdrivna åtgärder, med omfattande exportkontroller och universitetsledda program som SECURE och CFIUS för att skydda känslig forskning.
Australien	Restriktiv	Proaktiv och säkerhetsdriven strategi med tydliga riktlinjer och stöd som exempelvis ASPI:s Critical Technology Tracker
EU	Samarbetsorienterad	Fokuserar på multilateral samordning, särskilt genom Horizon Europe och gemensamma rekommendationer för säkerhet och integritet.

Storbritannien	Balanserad	Kombinerar öppenhet med välutvecklade säkerhetsarrangemang som Trusted Research och standardiserade avtal för internationella samarbeten.
Tyskland	Balanserad	Balanserar teknologisk suveränitet och internationella samarbeten genom stödsystemet via DAAD/ KIWi och starka institutioner som Fraunhofer och Helmholtz.
Frankrike	Restriktiv	Fokus på strategisk autonomi och förstärkt exportkontroll för att skydda känsliga teknologier.
Nederländerna	Balanserad	Främjar öppenhet och säkerhet genom National Contact Point for Knowledge Security och kunskapssäkerhetsansvariga vid universitet.
Danmark	Samarbetsorienterad	Samverkan mellan Dansk Industri och universitet om säkerhetsprotokoll för internationella samarbeten, med viktig rådgivande roll för säkerhetstjänsten PET.
Norge	Samarbetsorienterad	Riktlinjer från Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) och Forskningsrådet, för att balansera internationell öppenhet med nationell säkerhet. Fokus på specifika sektorer som maritim teknik och Arktisk forskning.
Schweiz	Balanserad	Tidigt skede av utveckling av strategier och stödsystem, med stark akademisk öppenhet och säkerhetsfokus. Samtidigt strikt exportkontrollsystem.
Kanada	Restriktiv	Proaktivt tillvägagångssätt med National Security Guidelines for Research Partnerships som implementeras genom Research Security Center.

USA

USA:s strategi har en stark betoning på att skydda nationell säkerhet samtidigt som innovation främjas. Implementeringen av National Security Presidential Memorandum 33 (NSPM-33) är en federalt samordnad insats för att säkra krav på transparens och rapportering

inom forskningsfinansiering och samarbeten med målet att skydda forskningsintegritet, immateriella rättigheter och kritiska teknologier. Vita husets Office of Science and Technology Policy (OSTP), Department of Defense (DoD), samt centrala myndigheter som National Science Foundation (NSF) leder policyutformningen och säkerställer efterlevnad i forskningsprojekt som finansieras federalt.

Ett nyckelinitiativ är SECURE (Safeguarding the Entire Community of the U.S. Research Ecosystem) som genomförs inom universiteten med finansiering från National Science Foundation (NSF). Programmet erbjuder verktyg och stöd till forskningsinstitutioner för att hantera säkerhetsrisker och främja informationsdelning mellan aktörer. SECURE utvecklar även riskbedömningsmetoder och bästa praxis för att skydda känsliga teknologier. Academic Security and Counter Exploitation (ASCE) Program erbjuder universitet och forskare utbildning och verktyg för att hantera immateriella rättigheter, exportkontroll och internationella samarbeten, i enlighet med riktlinjer från federala myndigheter som National Science Foundation (NSF) och National Counterintelligence and Security Center (NCSC).

USA har särskilt fokus på att skydda känsliga teknologier som AI, kvantdatorer och bioteknik, som ofta är mål för ekonomiskt och strategiskt spionage. Mekanismer såsom Committee on Foreign Investment in the United States (CFIUS) används för att utvärdera risker kopplade till utländska investeringar och ägande av kritiska teknologier. Vidare används avancerade metoder som hotmodellering och scenarioplanering för att förbättra nationens förmåga att hantera risker inom forskningssektorn.

Genom initiativ som SECURE och ASCE har USA etablerat en ledande position inom forskningssäkerhet. Strategin kombinerar regleringsramverk med praktiska stödsystem och balanserar behovet av internationellt forskningssamarbete med nödvändigheten att skydda nationens ekonomiska och strategiska intressen.

Australien

Australien har tagit ett proaktivt förhållningssätt till vad man ser som "foreign interference" med fokus på att skydda kritiska teknologier och nationella säkerhetsintressen. Den centrala samordningen sker genom University Foreign Interference Taskforce (UFIT), som utvecklar riktlinjer och verktyg för universitet att hantera risker i internationella samarbeten. Riktlinjerna omfattar områden som governance, riskhantering, finansieringskällor och transparens i forskningsprojekt

En särskilt framträdande del av Australiens strategi har varit användningen av stöd för att identifiera och övervaka framväxande teknologier med strategisk betydelse, såsom kvantteknologi, AI och

bioteknik. Dessa verktyg stödjer policybeslut och forskningsprioriteringar genom en datadriven analys. ASPI:s Critical Technology Tracker är ett bra exempel som har använts av både australiska och internationella aktörer.

Australien betonar också samarbete mellan stat och akademi. Genom initiativ som involverar universitet och försvarssektorn kopplas forskningsinstitutioner till nationella säkerhetsstrategier för att integrera forskningssäkerhet i bredare policyramverk.

På det praktiska planet genomförs regelbundna riskbedömningar och revisioner vid universitet, samtidigt som utbildningsinsatser stärker medvetenheten om forskningssäkerhet bland akademisk personal. Särskilda insatser riktas mot att skydda känslig forskning inom sektorer som cybersäkerhet och rymdteknologi.

Europeiska unionen (EU)

EU utvecklar ett unionsgemensamt ramverk för att hantera forskningssäkerhet, kunskapssäkerhet och ansvarsfull internationalisering, med fokus på att främja samarbete och minska risker. EU:s strategi för ekonomisk säkerhet lyfter fram kollektiva åtgärder för att skydda känsliga teknologier och kunskapsresurser samtidigt som internationellt samarbete balanseras. I maj 2024 antogs också Rådets rekommendation om ökad forskningssäkerhet.

Genom Horizon Europe-programmet och etableringen av European Cybersecurity Competence Center förbättrar EU medlemsländernas förmåga att identifiera risker, stärka cybersäkerhet och säkerställa forskningens integritet. Dessutom fungerar EU Research Security Task Force som en samordnande aktör för att sprida bästa praxis och säkerställa efterlevnad av säkerhetsriktlinjer på nationell nivå.

På operativ nivå uppmanas medlemsländer att etablera nationella koordineringsorgan för att hantera risker som spionage och dataintrång i linje med EU:s direktiv. Genom att kombinera initiativ som Horizon Europe med lokala implementeringar bygger EU en effektiv bro mellan policy och praktik för att stärka forskningssäkerheten.

Storbritannien

Storbritannien kombinerar öppenhet för internationellt samarbete med ett ökat fokus på att skydda forskningens integritet och immateriella rättigheter. Trusted Research Program, som utvecklats av National Protective Security Authority (NPSA) och National Cyber Security Centre (NCSC), erbjuder vägledning för forskare om hur man identifierar och hanterar säkerhetsrisker i internationella samarbeten och skyddar forskningens integritet.

UK Research and Innovation (UKRI) spelar en nyckelroll i att tillhandahålla riktlinjer och verktyg för att säkerställa att samarbeten som involverar känsliga teknologier följer nationella säkerhetsregler. Dessutom arbetar Research Collaboration Advice Team (RCAT) med att stödja forskningsinstitutioner genom att dela information om hot och bästa praxis.

På policynivå kompletteras dessa initiativ av implementeringen av National Security and Investment Act (NSIA), som stärker skyddet för brittiska forskningsresultat mot otillbörlig åtkomst genom investeringar och samarbeten. Genom att kombinera policyramverket med praktiska verktyg med ett robust policyramverk säkerställer Storbritannien att säkerhetsåtgärder är både genomförbara och brett accepterade.

Tyskland

Tyskland har utvecklat ett omfattande ramverk för att balansera öppenhet och forskningssäkerhet. Policyer som leds av Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF) fokuserar på att främja innovation samtidigt som kritiska teknologier och immateriella rättigheter skyddas. Strategiska investeringar i områden som AI, kvantdatorer och grön teknik speglar Tysklands ambition att hantera globala utmaningar samtidigt som nationella intressen säkras.

Implementeringsmekanismer inkluderar initiativ som Kompetenzzentrum Internationale Wissenschaftskooperationen (KIWi), som koordineras av Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD). KIWi erbjuder riktlinjer och verktyg för att skydda immateriella rättigheter i internationella samarbeten och stödjer forskningsinstitutioner i att navigera risker kopplade till dual-use-teknologier. Dessutom spelar Fraunhofer-Gesellschaft och Helmholtz-Gemeinschaft nyckelroller i att operationalisera forskningssäkerhet genom att erbjuda expertis och övervakning för forskningsinstitutioner.

Genom att integrera stödmekanismer som KIWi och samarbeta med ledande forskningsorganisationer demonstrerar Tyskland hur omfattande policyer kan operationaliseras effektivt. Detta ramverk bygger på en balans mellan forskningsfrihet och säkerhet, där tydliga riktlinjer och en gemensam värdegrund stärker det internationella samarbetet

Frankrike

Frankrikes strategi för forskningssäkerhet är starkt knuten till landets ambition om teknologisk suveränitet och strategisk autonomi. Ministère de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche leder insatser för att skydda känslig kunskap, särskilt inom områden som cybersäkerhet, AI och rymdteknik. Landets policy för skydd av nationens vetenskapliga och tekniska potential (PPST) är central i att säkra forskningens

integritet genom att reglera känsliga områden och tillämpa skyddsmekanismer som zoner med restriktioner (ZRR).

Implementeringen drivs av offentliga och privata partnerskap, där aktörer som Agence Nationale de la Sécurité des Systèmes d'Information (ANSSI) erbjuder riktlinjer för att motverka cyberhot och skydda immateriella rättigheter. Dessutom har French Export Control Updates utökats för att täcka framväxande teknologier, vilket säkerställer att känslig kunskap inte hamnar i fel händer. PPST-ramverket kompletteras med ekonomiska säkerhetsåtgärder som övervakas av Sissé (Avdelningen för strategisk underrättelse och ekonomisk säkerhet).

Frankrike deltar aktivt i EU:s ramverk för ansvarsfull internationalisering, men bibehåller en självständig hållning i bilaterala samarbeten. Landet stärker sin globala position genom att integrera forskningssäkerhet i bredare ekonomiska och innovationsstrategier.

Nederländerna

Nederländerna är känt för sitt proaktiva och balanserade förhållningssätt till forskningssäkerhet och kunskapsskydd. Regeringen, i samarbete med Dutch Research Council (NWO) och Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, har utvecklat omfattande Knowledge Security Guidelines. Dessa riktlinjer skyddar känslig kunskap och immateriella rättigheter samtidigt som de säkerställer att internationella samarbeten kan ske på ett ansvarsfullt sätt. Särskild vikt läggs vid riskhantering och förebyggande åtgärder mot otillbörlig kunskapsöverföring.

Den operativa implementeringen hanteras av Knowledge Security Service Desk, som erbjuder praktiska råd, riskbedömningar och stöd för exportkontroll. Universitet åläggs även att utse kunskapssäkerhetsansvariga, vilka fungerar som en brygga mellan ledningen och nationella myndigheter. Denna struktur säkerställer att kunskapssäkerhetsfrågor hanteras systematiskt och integrerat.

Genom nationella workshops och utbildningar i högteknologiska sektorer som kvantdatorer, halvledare och bioteknik bidrar Nederländerna till att integrera forskningssäkerhet i en kollaborativ innovationsmiljö.

Danmark

Danmarks strategi för forskningssäkerhet bygger på nordiska värden som tillit och samarbete, samtidigt som landet adresserar nya risker genom riktade åtgärder. Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) leder insatserna och samarbetar nära med universitet och industri för att implementera riktlinjer som skyddar känslig kunskap och immateriella rättigheter

Ett centralt verktyg är partnerskapet mellan Dansk Industri och universitet för att utveckla standardiserade säkerhetsprotokoll för internationella samarbeten. Dessa protokoll inkluderar riskbedömning, hantering av immateriella rättigheter och transparens i finansieringsavtal.

Säkerhetsriktlinjerna implementeras genom obligatoriska utbildningar för forskningspersonal och regelbundna revisioner. Politiets Efterretningstjeneste (PET) tillhandahåller stöd för att öka medvetenheten om säkerhetshot och ger praktiska råd till forskningsinstitutioner

Norge

Norge har antagit ett pragmatiskt tillvägagångssätt för forskningssäkerhet genom att utnyttja sin innovativa forskningsmiljö och ett starkt samarbete mellan stat och akademi. Kunnskapsdepartementet leder policyutvecklingen med stöd från Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) och Politiets sikkerhetstjeneste (PST), som har nyckelroller i att identifiera och hantera säkerhetsrisker.

Ett centralt initiativ är utvecklingen av riktlinjer för ansvarigt internationellt kunskapsarbete, som inkluderar verktyg för riskbedömningar, exportkontroll och hantering av immateriella rättigheter. Dessa riktlinjer, som publicerats av HK-dir och Forskningsrådet, syftar till att balansera internationell öppenhet med nationell säkerhet.

Arktiska forskningskoordinationskontoret, som är en del av NSM, spelar en viktig roll i att skydda forskning som rör Arktis och hantera säkerhetsutmaningar kopplade till områdets geopolitiska betydelse. Universitet och forskningsinstitutioner är skyldiga att utse forskningssäkerhetsansvariga, som säkerställer att riskbedömningar utförs och att akademisk personal får relevant utbildning.

Regelbunden övervakning och granskning av forskningssamarbeten sker för att säkerställa efterlevnad och hantera potentiella hot. Dessa åtgärder är särskilt viktiga inom sektorer som maritim teknik, energiteknik och avancerad sensorteknik.

Schweiz

Schweiz kombinerar sin tradition av neutralitet och oberoende med starka internationella samarbeten och robusta säkerhetsåtgärder. Statssekretariatet för utbildning, forskning och innovation (SERI) leder policyarbetet, med stöd av organisationer som Swiss National Science Foundation (SNSF) och Swiss Export Control Agency (SECO).

För att implementera sina riktlinjer har Schweiz etablerat Knowledge Protection Support Program, som erbjuder finansiering och rådgivning

till universitet och forskningsinstitutioner för att skydda immateriella rättigheter i internationella samarbeten. Exportkontroll för teknologier med dubbla användningsområden hanteras strikt av SECO, vilket säkerställer att känslig kunskap inte hamnar i orätta händer.

Genom att etablera en Nationell forskningssäkerhetspanel erbjuder Schweiz vägledning för att hantera risker i internationella samarbeten. Fokus ligger särskilt på sektorer som bioteknik, kvantteknik och precisionsproduktion, där regelbundna revisioner som genomförs av SERI säkerställer att säkerhetsriktlinjer implementeras effektivt på universitetsnivå.

Kanada

Kanada har utvecklat en omfattande strategi för forskningssäkerhet som kombinerar öppenhet med hantering av risker kopplade till utländsk påverkan och immateriella rättigheter. National Security Guidelines for Research Partnerships, införda av Innovation, Science and Economic Development Canada (ISED), definierar steg för forskare och institutioner för att hantera risker i internationella samarbeten.

Implementeringen stöds av Research Security Center, som erbjuder verktyg och vägledning för riskbedömningar och samarbetar nära med Tri-Agency Research Funders (NSERC, CIHR, SSHRC) för att integrera säkerhetsaspekter i finansieringsbeslut. NSERC har även publicerat detaljerade riktlinjer och vanliga frågor om hur forskningssäkerhet ska hanteras av institutioner, med särskild betoning på sektorer som AI, kvantteknik och ren energi.

Research Security Center tillhandahåller även utbildningar och verktyg som anpassats för att stödja forskning i framväxande sektorer, och initiativ som U15:s (grupp av 15 kanadensiska forskningsuniversitet) ledande praxis för att skydda forskning stärker nationella riktlinjer genom universitetsdrivna åtgärder.

Kanadas samarbete med globala ramverk, såsom G7:s arbetsgrupp för forskningsintegritet, stärker landets internationella strategi. Genom att kombinera proaktiva åtgärder och institutionella stödssystem demonstrerar Kanada hur forskningssäkerhet kan integreras i innovationssystemet.

Framväxande trender och innovationer

Ett antal framväxande trender och innovationer har identifierats som centrala för framtida strategier inom forskningssäkerhet. Teknikdrivna policyer, som integreringen av AI och OSINT-baserade due diligence-verktyg, används alltmer för att övervaka risker och förstärka säkerheten. Länder som USA och Kanada har redan implementerat sådana lösningar i sina riskhanteringssystem.

Samtidigt utvecklas framtidsorienterade strategier som adresserar nya utmaningar, inklusive 6G-teknologi och Massive IoT. EU, genom Horizon Europe, och Tyskland har integrerat sådana frågor i sina bredare innovationsagendor.

Slutligen växer betydelsen av ekosystemutveckling, där forskningssäkerhet blir en del av länders övergripande strategier för ekonomisk konkurrenskraft och teknologisk suveränitet inom kritiska teknikområden. Storbritannien och Nederländerna är framstående exempel på hur säkerhetsåtgärder integreras i innovationsdrivna miljöer för att stärka både nationella och internationella samarbeten.

Förslaget om ett svenskt nationellt stödsystem i ett internationellt sammanhang

Förslaget fokuserar på proaktiva insatser som mötesplatser, utbildningar och stöd för att bygga kapacitet och kultur speglar en framväxande internationell trend där ansvarsfull internationalisering och forskningssäkerhet ses som en del av ekosystemutveckling snarare än enbart som en defensiv åtgärd. Förslaget adresserar även framväxande teknologiska utmaningar och understryker behovet av internationell samordning, särskilt inom EU-kontakter och strategier som rör ny teknik.

Referenser

Generella

Eveleens, Chris. "Policy Responses Strengthening Knowledge Security: A Comparative Study of Austria and the Netherlands", 2023.

https://www.researchgate.net/profile/Chris-Eveleens/publication/376288137_Policy_responses_strengthening_knowledge_security_a_comparative_study_of_Austria_and_the_Netherlands/links/6596cf190bb2c7472b32b54a/Policy-responses-strengthening-knowledge-security-a-comparative-study-of-Austria-and-the-Netherlands.pdf?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmXPY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmXPY2F0aW9uIn19

Irna van der Molen, Dana Gheorghe, Christina Daouti, och Vincent Eechaudt. "Keeping Science Open? Current Challenges in the Day-to-Day Reality of Universities", 18 oktober 2023.

<https://doi.org/10.5281/ZENODO.8355324>

OECD. "Integrity and Security in the Global Research Ecosystem", juni 2022.

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/06/integrity-and-security-in-the-global-research-ecosystem_2bd8511d/1c416f43-en.pdf

Shih, Tommy. "Responsible Internationalization - Why, What, and How?" Open Science Framework, 18 december 2023.

<https://doi.org/10.31219/osf.io/gz5m8>

Strouse, Gregory F, Claire M Saundry, Timothy Wood, Philip A Bennett, och Mary Bedner. "Safeguarding International Science : Research Security Framework". Gaithersburg, MD: National Institute of Standards and Technology (U.S.), 31 augusti 2023.

<https://doi.org/10.6028/NIST.IR.8484>

Australien

Australian Government, Department of Defence. "Defence Science Partnerships with Universities", u.å.

<https://www.dst.defence.gov.au/sites/default/files/publications/documents/DefenceSciencePartnerships.pdf>

Department of Education, Skills and Employment. "Guidelines to Counter Foreign Interference in the Australian University Sector". Text. scheme=AGLSTERMS.AglsAgent; corporateName=Department of Education; address=50 Marcus Clarke St, Canberra City, ACT 2601; contact=+61 1300 566 046, 17 november 2021

<https://www.education.gov.au/download/4798/guidelines-counter-foreign-interference-australian-university-sector/24603/guidelines-counter-foreign-interference-australian-university-sector/pdf>

Laurenceson, James. "Unis Take Foreign Interference Risks Seriously". University of Technology Sydney, 30 juli 2024.

<https://www.uts.edu.au/acri/research-and-opinion/commentary/unis-take-foreign-interference-risks-seriously>

Parliament of Australia. "Cyber Security Legislative Package 2024". Text, 09 oktober 2024. Australia.

https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Joint/Intelligence_and_Security/CyberSecurityPackage

Universities Australia. "2023-24 PRE-BUDGET SUBMISSION".

Universities Australia, 30 januari 2023.

<https://universitiesaustralia.edu.au/search/pre-budget-submission/>

Wong Leung, Jennifer, Stephan Robin, och Cave Danielle. "ASPI's Two-Decade Critical Technology Tracker". Åtkomstdatum 21 november 2024.

https://ad-aspi.s3.ap-southeast-2.amazonaws.com/2024-08/ASPIs%20two-decade%20Critical%20Technology%20Tracker_1.pdf?VersionId=1p.Rx9MluZyK5A5w1SDKIPE2EGNB_H8r

Danmark

Committee on guidelines for international research and innovation cooperation. "Guidelines for international research and innovation cooperation", maj 2022. <https://ufm.dk/publikationer/2022/filer/uris-guidelines-english-version.pdf>

Djørup, Stine. "Kortlægning af nationale og internationale rammer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde", u.å.

Klueting, Laura, Ena Skorczynski, Nicola Dierkes, och Gerold Heinrichs. "Analysis of Current and Publicly Available Documents on Securing International Science Cooperation", mars 2021.

https://www.kooperation-international.de/fileadmin/user_upload/GuidelinesAnalysis-2021.pdf

Uddannelses- og Forskningsministeriet

- "Afrapportering Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde", 2022. <https://ufm.dk/publikationer/2022/filer/uris-afrapportering-2022.pdf>
- "Retningslinjer for internationalt forskningsog innovationssamarbejde Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde", 2022.

EU

Council of the European Union. "Preparation of the Council (Competitiveness (Internal Market, Industry, Research and Space)) on

22-23 May 2023 Knowledge security and responsible internationalisation - Policy debate”, 23 maj 2023.

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8824-2023-INIT/en/pdf>

European Commission

- COMMISSION RECOMMENDATION (EU) 2021/1700 of 15 September 2021 on internal compliance programmes for controls of research involving dual-use (u.å.). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021H1700>
- "Proposal for a COUNCIL RECOMMENDATION on enhancing research security". Brussels, 24 januari 2024. https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/e82a2fd9-ac12-488a-a948-87639eef10d4_en

European Parliamentary Research Service. "Horizon Europe: Protecting Academic Freedom : Strengthening and Improving Implementation of Recital 72." LU: Publications Office, juni 2024.

<https://data.europa.eu/doi/10.2861/049140>

Karásková, Ivana, Filip Šebok, och Veronika Blablová. "How to Do Trusted Research: China-Specific Guidelines for European Stakeholders". Association for International Affairs (AMO), december 2022. https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2022/09/HTDTR_report_how-to-do-trusted-research_A418_web.pdf

Lamprecht, Katja, Michael Dinges, Maximilian Zieser, och Vitaliy Soloviy. "Guidance on International Cooperation for European Partnerships". ERA-LEARN, 24 juni 2024. https://www.era-learn.eu/documents/era-learn_toolbox_guidance_international_cooperation.pdf

Riekeles, Georg, och Paweł Świeboda. "Europe's Make -or-Break Moment Putting Economic Security at the Heart of the EU's 2024-2029 Strategic Agenda". European Policy Centre, 07 februari 2024. https://epc.eu/content/PDF/2024/Economic_Security_Discussion_Paper.pdf

Schuch, Klaus. "Final Report of the Mutual Learning Exercise on Tackling Foreign Interference in Research and Innovation (R&I)", maj 2024. Frankrike

Pannier, Alice. "Balancing Security and Openness for Critical Technologies: Challenges for French and European Research", 2023. https://www.ifri.org/sites/default/files/migrated_files/documents/atoms/files/ifri_pannier_balancing_security_openness_critical_technologies_2023.pdf

Kanada

Canadian Security and Intelligence Service. "CSIS Research Security Quarterly (RSQ)", 2023.

<https://research.ucalgary.ca/sites/default/files/teams/2/RSD/FALL-2023-CSISRSQ-EN-FINAL.pdf>

Natural Sciences and Engineering Council of Canada. "Frequently asked questions for the letters on new measures to enhance research security", april 2023.

https://research.ucalgary.ca/sites/default/files/teams/2/2023-04-NSERC-Research-Security-FAQ_en.pdf

NSERC's Research Security Team. "NSERC and Canada's Research Security Policies". februari 2024.

<https://www.unbc.ca/sites/default/files/sections/office-research-and-innovation/nsercbcinstitutionsresearchsecuritypresentation-feb2024.pdf>

U15 Canada. "Safeguarding Research in Canada: A Guide for University Policies and Practices", 22 juni 2023. <https://u15.ca/wp-content/uploads/2023/06/2023-06-22.-U15-Leading-Practices-Safeguarding-Research-FINAL-3.pdf>

Nederländerna

Bokdam, Johan, Anne Wester, Max Kemman, Timon de Boer, Femke van Wijk, och José van der Geest. "Kennisveiligheidsbeleid in het hoger onderwijs en onderzoek", 2024.

<https://open.overheid.nl/documenten/af491189-8ba5-4423-8b08-c54fc817d230/file>

Eveleens, Chris. "Policy Responses Strengthening Knowledge Security: A Comparative Study of Austria and the Netherlands", 2023.

https://www.researchgate.net/profile/Chris-Eveleens/publication/376288137_Policy_responses_strengthening_knowledge_security_a_comparative_study_of_Austria_and_the_Netherlands/links/6596cf190bb2c7472b32b54a/Policy-responses-strengthening-knowledge-security-a-comparative-study-of-Austria-and-the-Netherlands.pdf?tp=eyJlb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmXPY2F0aW9uliwicGFnZSI6InB1YmXPY2F0aW9uIn19

Government of the Netherlands. "National Knowledge Security Guidelines", januari 2022.

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwix_Tj-uJAxUdQVUIHXBhBMAQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fenglish.loketkennisveiligheid.nl%2Fbinaries%2Floketskennisveiligheid-en%2Fdocumenten%2Fpublications%2F2022%2F04%2F07%2Fnational-knowledge-security-

[guidelines%2FNational%2BKnowledge%2BSecurity%2BGuidelines.pdf&usg=AOvVaw3-Sj7nyarwaXRNgVMMYjgi&opi=89978449](https://www.knowledge-security.nl/guidelines%2FNational%2BKnowledge%2BSecurity%2BGuidelines.pdf&usg=AOvVaw3-Sj7nyarwaXRNgVMMYjgi&opi=89978449)

Universities of the Netherlands. "Framework Knowledge Security Dutch Universities", 2022.

Norge

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. "Retningslinjer og verktøy for ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid", 2023.

<https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/2023/retningslinjer-og-verktoy-for-ansvarlig-internasjonalt-kunnskapssamarbeid-august-2023.pdf>

Mikkelsen, Solveig. "Hun lover raskere svar i saker om eksportkontroll", 12 september 2024. <https://www.khrono.no/venter-15-ar-for-a-fasvar-i-saker-om-eksportkontroll-ny-etat-lover-bedring/896296>

Søvik, Margarete, och Bård Drange. "Geopolitisk spenning og internasjonalt kunnskapssamarbeid En kvalitativ studie av erfaringer i norske fagmiljø", 2024. <https://hkdir.no/no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/geopolitisk-spenning-og-internasjonalt-kunnskapssamarbeid-en-kvalitativ-studie-av-erfaringer-i-norske-fagmiljo>

Storbritannien

Association of Research Managers and Administrators. "Complex Collaborations Efficiency, Equity, Quality and Security in International Research". Association of Research Managers and Administrators, mars 2023. <https://arma.ac.uk/wp-content/uploads/2023/03/Trusted-Report-Booklet-v7.pdf>

British Council and Universities UK International. "Managing risk and developing responsible transnational education (TNE) partnerships". British Council and Universities UK International, maj 2024. https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/managing_risk_and_developing_responsible_transnational_education_partnerships.pdf

Brown, Alexis. "What's next for National Security and Research?" Higher Education Policy Institute, februari 2022. <https://www.hepi.ac.uk/wp-content/uploads/2022/02/Whats-next-for-national-security-and-research-HEPI-Report-147.pdf>

National Protective Security Authority

- "Trusted Research Guidance for Academics", 02 juli 2024. <https://www.npsa.gov.uk/system/files/trusted-research-guidance-for-academia-digital-july24.pdf>

- "Trusted Research Guidance for Senior Leaders", 11 januari 2024. https://www.npsa.gov.uk/system/files/npsa-trusted-research-guidance-for-senior-leaders_0_1_0.pdf

Schweiz

Swiss universities. "Towards Responsible International Collaborations: A Guide for Swiss Higher Education Institutions", 2022.

https://www.swissuniversities.ch/fileadmin/swissuniversities/Dokumente/Internationales/Guide_Towards_responsible_international_collaborations2.pdf

Tyskland

DAAD

- "Academic cooperation with China: a realistic approach", januari 2024. https://static.daad.de/media/daad_de/pdfs_nicht_barrierefrei/der-daad/240307_daad_perspektive_china_en.pdf
- "DAAD Annual Report 2022", 2022. https://static.daad.de/media/daad_de/pdfs_nicht_barrierefrei/web_jb_2022_en.pdf
- "DAAD Annual Report 2023", augusti 2023. https://static.daad.de/media/daad_de/pdfs_nicht_barrierefrei/der-daad/daad_annual_report_2023.pdf
- DAAD KIWi. "KIWi at a Glance", u.å. https://static.daad.de/media/daad_de/pdfs_nicht_barrierefrei/infos-services-fuer-hochschulen/kompetenzzentrum/dokumente/kiwi_at_a_glance.pdf
- "Taking increased responsibility in a globally networked world", u.å. https://static.daad.de/media/daad_de/pdfs_nicht_barrierefrei/der-daad/daad_perspectives_taking_increased_responsibility_in_a_globally_networked_world.pdf

Diekmann, Lena, Johannes Fritsch, och Anita Krätzner-Ebert. "Joint Committee of DFG and Leopoldina on the Handling of Security-Relevant Research, Progress Report", november 2022.

https://www.sicherheitsrelevante-forschung.org/wp-content/uploads/2023/01/2022_Progressreport_Joint-Committee.pdf

Federal Ministry of Education and Research (BMBF). "Position paper of the German Federal Ministry of Education and Research on research security in light of the Zeitenwende", 15 mars 2024.

<https://www.bmbf.de/Sharedocs/Downloads/de/2024/position-paper-research-security.pdf? blob=publicationFile&v=1>

Weikert, Sakine. "Balancing openness and regulations to strengthen international research cooperation". Brussels, 08 april 2024

USA

Hudson, Richard L. "How Will the New US Research Security Centre Work? | Science|Business", 30 juli 2024.

<https://sciencebusiness.net/news/r-d-funding/how-will-new-us-research-security-centre-work>

Long, Gordon. "Safeguarding the Research Enterprise", 21 mars 2024.

https://nsf-gov-resources.nsf.gov/files/JSR-23-12-Safeguarding-the-Research-Enterprise-Final.pdf?VersionId=ZVhvRaTlrxMsdZql6E_yz5pN6Ssw0fSl

NSF

- "Dr. Rebecca Keiser Chief of Research Security, Strategy, and Policy U.S. National Science Foundation Before the Committee on Science, Space, and Technology United States House of Representatives "Examining Federal Science Agency Actions to Secure the U.S. Science and Technology Enterprise"", 5 februari 2024. https://nsf-gov-resources.nsf.gov/files/HSST%20NSF%20Research%20Security.pdf?VersionId=24Tt_EGAGCWnTKBS4M3B5WAP4dn4fgpM
- "NSF-Backed SECURE Center Will Support Research Security, International Collaboration | NSF - National Science Foundation", 24 juli 2024. <https://new.nsf.gov/news/nsf-backed-secure-center-will-support-research>

The Hoover Institution. "The Hoover Institution Launches NSF-Backed SECURE Initiative, Building Data And Tools To Analyze Research Security Risks And Opportunities". Hoover Institution. Åtkomst datum 21 november 2024. [The Hoover Institution Launches NSF-Backed SECURE Initiative, Building Data And Tools To Analyze Research Security Risks And Opportunities | Hoover Institution](https://www.hoover.org/news/the-hoover-institution-launches-nsf-backed-secure-initiative-building-data-and-tools-to-analyze-research-security-risks-and-opportunities)